TEXT FLY WITHIN
THE BOOK ONLY

TEXT PROBLEM
WITHIN THE
BOOK ONLY

UNIVERSAL LIBRARY
OU_200924
UNIVERSAL LIBRARY

ಬಿಡಿ ಮುತ್ತು—೨

ಉಷಾ ಸ್ವಪ್ನ

[ಗೀತಗಳು]

ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ

ಉಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ
ಮೈಸೂರು

ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : ೧೯೪೮

ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳೂ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರವು

ಬೆಲೆ : ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ

ಮುದ್ರಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಆರ್. ಎನ್. ಹಬ್ಬು
ಉಷಾ ಪ್ರೆಸ್, ನೀಲಗಿರಿ ರಸ್ತೆ
ಮೈ ಸೂ ರು

ಮೊದಲ ನುಡಿ

ತಮ್ಮ ' ಉಷಾ ಸ್ವಪ್ನ'ದ ಕೆಲವು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅರಿಕೆಮಾಡುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲದ ಹರಕೆ ನನ್ನಿಂದ ಸಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀವರ್ಮಾ ಅನಂತನಾರಾಯಣ ಅವರು ಕೋರಿದ್ದಾರೆ. ' ಮುನ್ನುಡಿ 'ಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಅಪೂರ್ವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತು ಅವುಗಳಿಂದ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ಕರ್ಷವೊದಗುವ ಸಂಭವ ಬಲು ಕಡಮೆ. ಆದರೂ ಈ ತರುಣ ಮಿತ್ರರ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು, ಅವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಒಕ್ಕಣೆಗೆ ಮನಸೋತು, ಈ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ' ಪೌರೋಹಿತ್ಯ'ಕ್ಕೆ ಅಳುಕಿನಿಂದಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಜೊತೆಗೂಡಿರುವ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರೇಮ ಗೀತಗಳು. ಯೌವನದ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆ, ಉದ್ರೇಕ, ಉಲ್ಲಾಸ—ಇಂಥ ಭಾವಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ವಿಷಾದ ನಿರಾಶೆಗಳು ಮೂಡಿದರೂ, ಹೃದಯವನ್ನು ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸಿದರೂ ಅವು ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕವಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಭರವಸೆ ತಲೆಯೆತ್ತುವುದೇ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಆದರೆ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತರುಣ ಪ್ರೇಮಿಗೆ ಒದಗಬಾರದ ಮಹಾನಷ್ಟ ಶ್ರೀವರ್ಮಾ ಅನಂತನಾರಾಯಣ ಅವರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಪ್ರೇಮದ ದಳಗಳಿನ್ನೂ ಅರಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ಸುಖದ ಹೊಂಗನಸುಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುವ ಮೊದಲೇ, ಪ್ರೇಯಸಿ ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ನಡೆದಳು. (" ಮದುವೆಯಾಯಿತು ಉಷೆಗೆ ಮಸಣ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ.") " ಹೋದಳುಷೆ-ಬಂತು ನಿಶೆ ": ನಡುವಣ ಹಗಲಿನ ಅನುಭವವೇ ತನಗೆ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು ! ಜೀವನದ ದ್ವಾರಿ ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆಗೇ ತಪ್ಪಿಹೋಯಿತು ! ಹೀಗೆ ಬಡಿದ ಸಿಡಿಲಿನಿಂದ ಕವಿಯ ಹೃದಯ ಬಿರಿದುಹೋದರೂ ಅದರ ಆಳದಿಂದಲೇ ರಸದ ಚಿಲುಮೆ ಉಕ್ಕಿದೆ. ಇದೇ ಕಾವ್ಯದ ಪವಾಡ ; " ಶೋಕಃ ಶ್ಲೋಕತ್ವಮಾಗತಃ !"

ತಾರುಣ್ಯದ ಪ್ರೇಮಭರದಲ್ಲಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯವೆನಿಸುವ ಆಳದ ನೋವಿನ, ನಿತ್ಯ ನಿರಾಶೆಯ ಗೀತಗಳು ಈ ಕವಿಯ ಕೊರಳಿನಿಂದ ಹೊಮ್ಮಿವೆ. "ಜಗದ ವೀಣೆಯು ನುಡಿಯುತಿರುವುದು, ನನ್ನ ವೀಣೆಯು ನುಡಿಯದು."– ಈ ಪಲ್ಲವಿಯೇ ಸುಂದರವಾದ ಹಾಡೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದೆ.

ನೋವು ಹೃದಯದ ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿರುವಾಗ, ಎತ್ತ ತಿರುಗಲಿ, ಏನನ್ನೇ ನೋಡಲಿ– ಹಳೆಯ ನೆನಪುಗಳು ಕೆರಳುತ್ತವೆ. ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆಯ ಆಟವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ತಾವಿಬ್ಬರೂ ಎಳತನದಲ್ಲಿ ಆಡಿದ್ದು ಒಳಗಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಸುಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, "ಆಕೆ ಅವಿತಿಹಳೆಲ್ಲೊ, ಕಾಣೆ!" ರಮ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ದರ್ಶನವೆಲ್ಲ ಆಕೆಯ ನೆನಪಿಗೇ ದಾರಿಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇಕೆ, ನೋವಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ವಸ್ತುಸ್ವರೂಪವೇ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುವುದೂ ಉಂಟು :

"ಬಾನಲಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಕುಡುಗೋಲು
ತಂಪು ಸಿಡಿಲಿನೊಲು ಸಾಗಿರಲು
ಹೃದಯ ಎಲ್ಲಿಯೋ ದೂರ ಹಾರಿರಲು
ನೆನಪೇತಕೆ ಬರುವುದೊ ನಾನರಿಯೆ !"

"ನೆನಪೇತಕೆ ಬರುವುದೊ !"—ಇನ್ನೇತಕ್ಕೆ ? ವಿಯೋಗಿಗೆ ಅದೊಂದೇ ತಾನೆ ಜೀವಾಧಾರ !

ಶ್ರೀವರ್ಮಾ ಅನಂತನಾರಾಯಣ ಅವರು ಇನ್ನೂ ತರುಣರು. ವೇದನೆಗೆ ಹೃದಯವನ್ನು ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಬಾಳಿನ ನಂಜನ್ನು ಕಾವ್ಯರಸವಾಗಿ ಹಿಂಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಸಹೃದಯರು ಶ್ಲಾಘಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲೂ, ಭಾವದ ಸಿರಿಯೂ ಭಾಷೆಯ ಬಿಗಿಯೂ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಬಂಧವೂ ಒಂದೇ ಹದದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿವೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ; ಆ ಭಾವನೆ ಕವಿಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಅವರದು ಪಳಗುತ್ತಿರುವ ಕೈ ; ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಲೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಭವದ ಕಾವು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿಯೇ ಜೀವನ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನು ಶ್ರೀವರ್ಮಾ ಅನಂತನಾರಾಯಣ ಅವರು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಕೀಯ ದುಃಖದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳುಗಿಬಿಡದೆ, ದೇಶಹಿತದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಲೋಕಾನುಭವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಆತ್ಮಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಗಾಢ ವಿಶಾಲವಾದ ಅನುಭವ ಇನ್ನೂ ಪರಿಪಾಕಗೊಳ್ಳಲಿ, ಕಲೆ ಇನ್ನೂ ಹದವಾದ ಫಲವನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿ.

ಬೆಂಗಳೂರು
೧-೪-೧೯೪೮

ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ

ಬಿನ್ನಹ

ಇದು ನನ್ನ ಗೀತಗಳ ಎರಡನೆಯ ಸಂಕಲನ. ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುವ ಗೀತಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇಮ ಗೀತಗಳು— ವಿರಹ ಗೀತಗಳು. ಪ್ರೇಮ ಹೊಸತಲ್ಲ ; ವಿರಹ ಹೊಸತಲ್ಲ ; ಅಂತೆಯೇ ಪ್ರೇಮ ಗೀತವೂ ವಿರಹ ಗೀತವೂ ಅನಾದಿಯಿಂದ ಬಂದುವು. ನನ್ನ ಈ ಗೀತಗಳು ಪ್ರೇಮದ ಅನಂತ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಿಟ್ಟ ಕಾಗದದ ದೋಣಿಗಳು. ನನ್ನ ನೋವಿನಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕಾಗಿಯೋ, ನೋವಿನದೇ ಸವಿಗಾಗಿಯೋ ಹಾಡಿಕೊಂಡ ಗೀತಗಳು ಇವು. ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಆಪ್ತರಾದವರು ಇವುಗಳನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಹಾಡಿಸಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ತೋರಿದಾರೆ; ಸಹಾನುಭೂತಿ ನೀಡಿದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಕವಿತೆ ೧೯೫೮ರ ಕೃತಿ. ಉಳಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡನ್ನುಳಿದು ಮಿಕ್ಕುವೆಲ್ಲ ೧೯೫೨–೫೬ರಲ್ಲಿ ಬರೆದುವು. ಈ ಹಾಡುಗಳನ್ನಿಂದು ಬಹಳ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕುಲ ರಸಿಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿಡುತ್ತಿದೇನೆ.

ಈ ಗೀತಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಈಗಾಗಲೇ 'ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ' ದಲ್ಲಿಯೂ, 'ಪ್ರಜಾಮತ'ದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳಕು ಕಂಡಿವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಆಶ್ರಯಕೊಟ್ಟ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಋಣಿ. ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಇಂಟರ್ಮೀಡಿಯೆಟ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಗೆಳೆಯ ಗೆಳತಿಯರು ನನಗೆ ಬಹಳ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದಾರೆ. ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನಿಂದ ಈ ಗೀತಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಸಿದಾರೆ. ನನಗೆ ಮನ್ನಣೆ ತೋರಿದಾರೆ. ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ನನ್ನ ನೆನಕೆಗಳು. ಪೂಜ್ಯ ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯನವರು ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತೋರಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸ ಮಮತೆಗಳನ್ನು ನಾನೆಂದಿಗೂ ಮರೆವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ನಾನು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡಲೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅಪಾರ ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಪ್ರೇರಣೆ, ಮಮತೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞ. ನೋವಿನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ನಲುಮೆಯ ಇಂಬುಗೊಟ್ಟು, ಗೆಳೆತನದ ಅಮೃತದ

ಹೊಳೆ ಹರಿಸಿದ ನನ್ನ ಮೂವರು ಗೆಳೆಯರು, ಹೆಸರೆತ್ತಿದರೆ ಹುಷಾರೆಂದು ಹೆದರಿಸಿರುವ—ಮೂವರು ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಹೀಗಾದರೂ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಎಷ್ಟೇ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಮನ್ನಿಸಿ, ನಾನು ಪತ್ರ ಬರೆದೊಡನೆಯೇ 'ಮೊದಲ ನುಡಿ' ಬರೆಯಲೊಪ್ಪಿ, ನನಗೆ ಹರಕೆ, ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪೂಜ್ಯ ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಅಚ್ಚುಮಾಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಗೆಳೆಯ ರಾ. ನಾ. ಹಬ್ಬು ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಒಲವಿನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ನೂರು ಬೆಳಕು ಹಚ್ಚಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ನೂರರ ನಡುವೆ ನನ್ನ ಈ ಕಿರು ಸೊಡರನ್ನು ತೇಲಿಬಿಟ್ಟಿದೇನೆ. ಪ್ರೇಮದ ಅನಂತ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಇದು ನನ್ನ ಕಿರು ಕಾಣಿಕೆ.

ಇಂಟರ್ಮೀಡಿಯೆಟ್ ಕಾಲೇಜು
ಮೈಸೂರು
ಸರ್ವಧಾರಿ ಸಂವತ್ಸರ, ಉಗಾದಿ
೧೦-೪-೧೯೪೮

ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ

ಪರಿವಿಡಿ

ಉಷೆಗೆ	....	೧
ನೀನೆ ನನಗೆಲ್ಲ	....	೨
ಕತ್ತಲೇ ಉಳಿದ ಬಗೆ ?	....	೩
ಯಾವ ಹಾಡನು ನಾ ಹಾಡಲಿ ?	....	೪
ಹಗಲು – ಹರಿಗೋಲು	....	೫
ಹೋದಳುಷೆ – ಬಂತು ನಿಶೆ	....	೬
ಬೆಳಗಾಯಿತೇಳು ಉಷೆ	....	೮
ಉಷೆ ಬಂದು ನಕ್ಕಾಗ	....	೯
ನನ್ನ – ನಿನ್ನ ಅಂತರ	....	೧೦
ಅರೆ ಕಳೆದಿದೆ ರಾತ್ರಿ	....	೧೧
ಮದುವೆಯಶಾಯಿತು ಉಷೆಗೆ	....	೧೨
ಹಗಲಿದೊ ಮುಗಿಯುತ ಬಂತು	....	೧೩
ಕನಸಿನ ಮೋಡಿ	....	೧೫
ಕನ್ನಡ	....	೧೬
ಉಷೆಯೆನ್ನ ಬಾಳನಗೆ	....	೧೭
ಆ ಕಾಲ ಅಳಿದಿಹುದು	....	೧೮
ಇರುಳಾಗಲಿ ಕವಿದಿದೆ, ಗೆಳತಿ !	....	೧೯
ನೋಡು ಉಷೆ !	....	೨೦
ಮುರುಕು ಮಂಟಪ	....	೨೧
ಆ ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಲ್ಲಿ	....	೨೨
ಒಂದೆ ಒಲವು	....	೨೪

ಬೆಳಗು ನನ್ನ ಉಷೆ ! ೨೫
ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಬಾಳಿನುಷೆ ? ೨೬
ಮಲಗು ಮಲಗೆನ್ನೆದೆಯ ಮಂಟಪದ ಮೂರ್ತಿ ೨೭
ಓ ತಾಯಿ ! ೨೮
ಹೃದಯ ಒಲವಿಗೆ ಅಲ್ಲದಿನ್ನೇತಕೆ ? ೨೯
ನೀವು ಹೆಂಗಸರಂತು ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೆ ೩೦
ಹೊಸ ವರ್ಷವು ಬಂದಿದೆ, ಗೆಳತಿ ! ೩೧
ಜೀವನದ ರೂಪನ್ನೆ ಬದಲಿಸುವ, ಬಾ ! ೩೨
ಹೃದಯದಲಿ ಕೂಡಿಯಾಡುವ ಹೋಳಿ ೩೪
ನಸು ಬೆಳಕಲಿ ಮುತ್ತಿತು ಚಂದ್ರನ ರಾಹು ೩೫
ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎನಿಸುವುದು ! ೩೬
ಸ್ವರ್ಗದಲಿ ದೇವ ನಗುತಿಹನೇನು ? ೩೭
ಚಂದ್ರ — ಚಕೋರಿ ೩೮
ಎದೆ ತಂತಿ ಮಿಡಿದಾಗ ೪೦
ಓ ಮಧುರ ಮಾರು ನುಡಿ ! ೪೧
ಕೋಗಿಲೆಯ ಪಾಡು ೪೨
ಸುಂದರತೆಯಾನಂದ ೪೫
ಜಗ ಬದಲಾದರು ಜೀವನ ಬದಲದು ! ೪೬
ಯಾವುದ ನೆನೆಯಲಿ, ಯಾವುದ ಬಿಡಲಿ ? ೪೭
ಓ ಬೆಂಕಿ ! ೪೮
ನನ್ನ ವೀಣೆಯು ಮಲಗಿದೆ ! ೪೯
ಅಂದು — ಇಂದು ೫೦
ಗೆಳತಿ, ನೆನಪೇತಕೆ ಬರುವುದೊ ? ೫೧

*

ಕಾರಂಜಿ ಕೆರೆಯ ಬಳಿ	....	೫೩
ಏಳೆನ್ನ ಮನದನ್ನೆ	....	೫೫
ಮೊದಲ ಮಳೆ	....	೫೬
ಕನಸು ನನಸುಗಳೆಲ್ಲ	....	೫೭
ಪಡುಗಡಲು	....	೫೮
ಆಟವಾಡುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡು	....	೬೧
ಕಣ್ಣೀರಿನ ಕಡಲಿನ ಮೇಲೆ !	....	೬೨
ಜೈಲಿನ್ಕಂಡಿ	....	೬೩
ಸುಂದರ ಉಷಾ ಸ್ವಪ್ನ	....	೬೬
ಕನಸೊಂದ ಕಂಡೆ	....	೬೭

ಉಷಾ ಸ್ವಪ್ನ

ಉಷೆಗೆ

ಯುಗ ಯುಗಗಳೇಕಾಂತಗೀತ ಹಾಡುತನಂತ
ನೋವಿನಲಿ ಕಾತರಿಸೆ ನನ್ನ ಉಷೆ ಬಂದೆ.
ನಿನ್ನ ಬೆಳಕಲಿ ನಿನಗೆ ನನ್ನೆದೆಯ ಕಿರು ಹಣತೆ
ಅರ್ಪಿಸಿದೆ; ನೀನೊಪ್ಪಿ ಒಲವ ಬಾಳಿಸಿದೆ.

ನಾನು ಕವಿ, ನೀ ಕಾವ್ಯ! — ನಾ ಬರೆದ ಗೀತಗಳು
ನಿನ್ನ ಒಲವಿನ ನೂರು ಸೊಗಸು ನೆರಳು!
ನೀ ಬೆಳಸಿ ಬಾಳಿಟ್ಟ ನನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಬಳ್ಳಿ
ಹೂವಿಡುವ ಮುನ್ನವೇ ನೀ ಬಾಡಿಹೋದೆ!

ಅಂದು, ನೀನಿದ್ದಾಗ, ಈ ಕವಿತೆಗಳ ಮಾಲೆ
ಒಲವ ಮಂಗಳಸೂತ್ರ ನಿನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ—
ಆ ಆಸೆ ಇಂದೆಲ್ಲಿ? — ಇವು ನಿನ್ನ ನೆನಪಿನಲಿ
ಹೃದಯ ಅರ್ಪಿಸುತಿರುವ ಭಾವದಶ್ರುಗಳು!

ನೀನೆ ನನಗೆಲ್ಲ

ಮುಂದೆ ಸುಖ ಬಹುದೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಲ್ಲ,
ಹಿಂದಿನದು ಹೋಯ್ತೆಂಬ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ !
ಇಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯೊ, ಶೂನ್ಯವಹುದೋ
ಎಲ್ಲ ನಿನ್ನಾಸರೆಗೆ– ನೀನೆ ನನಗೆಲ್ಲ !

ಕತ್ತಲೇ ಉಳಿದ ಬಗೆ?

ಕಾರಿರುಳ ಗವಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಒಂದು
ಕಿರಣ ಒಳಹೊಕ್ಕಂತೆ, ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ
ನಿನ್ನ ಎಳೆತನದ ನಗು ತುಂಬಿ ತೂರುತ ಬಂದು
ಬೆಳಗಿತ್ತು ಎದೆಯನ್ನು. ಹೃದಯದುಮ್ಮಳದಲ್ಲಿ,
ಆನಂದದೆಲರಿನಲಿ, ಕಳೆದ ಕಾಲದ ಕಳೆದ
ದುಸ್ವಪ್ನಗಳನೆಲ್ಲ ಮರೆತು ನಾ ಕುಣಿದಿದ್ದೆ.
ಮುಂದೆ ಇಂತೇ ಇಹುದು, ನೀನೆ ಬಾಳಿನ ಹಸದ,
ಎನುತ, ಆ ಅರೆಗಳಿಗೆ ಒಲವ ಹೂ ಮುಡಿದಿದ್ದೆ!
ಸ್ವಪ್ನ ನಾಚುತ ಹಗಲೊಳವಿತಂತೆ, ನೀನೋಡಿ
ಸಾವಿನಲಿ ಮರೆಯಾದೆ! ನಿನ್ನ ರೂಪದಲಾನು
ಯುಗ ಯುಗಗಳೇಕಾಂತ ಮನಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೋಡಿ
ಬೆಳಕನೆರಕವ ಹೊಯ್ದು, ನನ್ನ ಜೀವವೆ ನೀನು
ಎಂದಿದ್ದೆ – ನನ್ನ ಉಷೆ – ಬಿಸಿಲುಗೋಲಿನ ಹಾಗೆ
ಅರ್ಧ ಕ್ಷಣ ನೀನಾದೆ! ಕತ್ತಲೇ ಉಳಿದ ಬಗೆ?

ಯಾವ ಹಾಡನು ನಾ ಹಾಡಲಿ

ಯಾವ ಹಾಡನು ನಾ ಹಾಡಲಿ,
ಇನ್ನು -- ಬಾಳಿನ ಉಷೆಯನು ಎಚ್ಚರಿಸಲಿ ?

ಬಂಗಾರ ಬಯಲಲಿ
ಸಿಂಗಾರ ಬೆಳೆಯಲಿ
ತಂದು ಇಕ್ಕಿದರೊಂದು ಕಿಡಿ ಬೆಂಕಿ !

ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲ ಉರಿ ತಾಗಿ,
ಬಯಲೆಲ್ಲ ಹೊಗೆಯಾಗಿ
ಉಳಿದುದೆಲ್ಲವು ಇಲ್ಲಿ — ಎದೆ ಬೆಂಕಿ !

ನೋವನರಿಯದ ಬಾಳು
ಬಾಳಲ್ಲ, ಬರಿ ಬೀಳು ;
ನೋವಿನ ನಿಜವರಿತ ಬಾಳು ಗೋಳು !
ಒಲವಿನ ಗೆಳತಿಯು
ಹೃದಯದ ಪ್ರಣತಿಯ
ಮತ್ತೆ ಹೊತ್ತಿಸಲೆಂತು — ಹಾಡಲಿ ?

ಹಗಲು – ಹರಿಗೋಲು

ಇಂದು ನೀ ಬಂದಿರುವೆ. ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಹಗಲು—
ಹರಿಗೋಲು. ಹುಚ್ಚು ಹೊಳೆ ಕರೆಗಿನ್ನು ಬೆಚ್ಚಿಲ್ಲ!
ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯ ಕಂಡು, ಮೊಗ್ಗಾದ ಮನದರಳು
ಉಷೆ ಬರಲು, ಕಮಲದೊಲು ಕಂಪಿನಿಂ ಸುಖಸೊಲ್ಲ
ಹರಹುತಿದೆ, ಮೈಯುರಿತು! ಕೊನೆತನಕ ನೀನುಳಿದು
ಜತೆಗಿರಲು, ಚಿಂತೆಯನು ನೂಕುವೆನು ಮೊಗ ಮೊಗೆದು!

ಹೋದಳುಷೆ– ಬಂತು ನಿಶೆ

ದೇವರಲ್ಲಿ ಹಸಿದನಂತೆ,
ಎನಿತಿತ್ತರು ಸಾಲದಂತೆ,
ಹಾಳುಹೊಟ್ಟೆ ಹಿಂಗದಂತೆ,
ಅದಕೆ ಜೀವ ಬಲಿಗಳಂತೆ.
ಹೋದಳುಷೆ – ಬಂತು ನಿಶೆ !

ನಾವಿಬ್ಬರು ಕೂಡಿದಾಗ,
ಎರಡು ಹೃದಯದೊಂದು ರಾಗ
ಮೋಡಿಯಿಡಲು, ಕಾಲಸಾಗ
ಹರಿದು ಕಚ್ಚಿತವಳ ಬೇಗ.
ಹೋದಳುಷೆ – ಬಂತು ನಿಶೆ !

ಜೀವ ಜೀವವೊಂದುಗೂಡಿ,
ಒಲವು ನಲವು ಬೆಸೆಯೆ ಜೋಡಿ,
ಸುಖ ನಗೆಗಳ ಆಟ ಹೂಡಿ,
ಕುಣಿವೆವೆನಲು – ಕಾಲ ಕಾಡಿ,
ಹೋದಳುಷೆ – ಬಂತು ನಿಶೆ !

ಒಲವ ರಾಸಿ, ರೂಪ ಬಲುಮೆ,
ನನ್ನ ಹೃದಯದೆಲ್ಲ ಹಿರಿಮೆ,
ನಾಡಿ ನಾಡಿಯೊಳಗ ನುಡಿಮೆ
ನಲ್ಮೆ ನವಿಲು, ಚೆಲುವ ಚಿಲುಮೆ
ಹೋದಳುಷೆ – ಬಂತು ನಿಶೆ !

ಹೊಸ ಹರಯದ ಹೊಸಲಿನ ದೆಸೆ
ನಾಳೆ ನಲಿವ ಜೀವದಾಸೆ
ಮೊಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಗಿಸೆ
ನನ್ನುಷೆಗಿನ್ನೆಲ್ಲಿ ಉಷೆ ?
ಹೋದಳುಷೆ — ಬಂತು ನಿಶೆ !

ಸೂರೆಗೊಂಡರೆದೆಯ ಸಂತೆ !
ಉಳಿದುದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯ ಬೊಂತೆ.
ನಾಳೆ ಬಾಳು ಅಂತೆ ಕಂತೆ.
ನಾನುಳಿಯುವ ಜಗವಿದಂತೆ !
ಕತ್ತಲೆಲ್ಲ,
ಕಿರಣವಿಲ್ಲ ;
ಇದೆ ಒಲವಿನ ಹಾದಿಯಂತೆ !
ಹೋದಳುಷೆ — ಬಂತು ನಿಶೆ !

ಬೆಳಗಾಯಿತೇಳು ಉಷೆ

ಇರುಳಿನಲಿ ಮೊಗ್ಗಾಗಿ ಮರೆಯಾದ ಮೋಡಗಳ
ಚೆಂಗುಲಾಬಿಯ ದಳಗಳರಳುತಿವೆ, ರವಿಯುದಯ
ಎರಚುತಿರೆ ಓಕುಳಿಯುನೆಲ್ಲೆಲ್ಲು ! – ಹಕ್ಕಿಗಳ
ರಾಗದುನ್ಮಾದದಲಿ, ಹಸುರು ನೆಲ ಜಗದೆದೆಯು
ಒಲವ ಹರಕೆಯು ಹೊತ್ತು ತೋರುತಿದೆ ಹನಿಗಳಲಿ !
ತಂಗಾಳಿ ಬೀರುತಿದೆ ಹಿಂದೆಂದು ಕಾಣದಿಹ
ಸುಖ ಕಂಪನೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದು ಕನಸಿನಲಿ
ಮುತ್ತಿಟ್ಟ ಮಾಯಾಂಗನೆಯ ತೆರದಿ ! ಅಗೊ, ವಿರಹ
ತಾಪದಲಿ ಬಿಸುಸುಯ್ವ ತೆಂಗು ಗರಿ – ತನ್ನಿಂದ
ಬಿಟ್ಟೋಡಿದಾ ಕೋಗಿಲೆಯ ಒಲವ ನೆನೆಯುತಿದೆ !
ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಸೌಂದರ್ಯ ತುಳುಕುತಿದೆ. ನಿನ್ನಂದ –
ನೋಟಗಳ ಸೆರೆಯಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣೆವೆಯು ತೆರೆಯುತಿರೆ
ಬೆಳಗಾಯಿತೇಳು ಉಷೆ ! ಒಲವ ಬೀರೆನ್ನೆದೆಗೆ.
ನೀನೇಳದಿರೆ ಜಗದ ಸೌಂದರ್ಯ ಅರಳುವುದೆ ?

ಉಷೆ ಬಂದು ನಕ್ಕಾಗ

ಇರುಳಿನಾಗಸದಿಂದ ನಕ್ಷತ್ರ ನೆಲಕಿಳಿದು
  ತಾವರೆಯ ಎಲೆಮೇಲೆ ನಿಂತಿತ್ತು.
ಉಷೆ ಬಂದು ನಕ್ಕಾಗ, ಹನಿಯೆದೆಗೆ ರಂಗಿಳಿದು
  ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಬಯಕೆ ಹೊಳೆದಿತ್ತು !
ಉಷೆಯುಳಿವು ಮೂರೆ ಚಣ ! ಮರು ನಿಮಿಷ ಜಗವನ್ನು
  ಹಗಲ ಹೊದಿಕೆಯ ಬಿಳುಪು ಪಸರಿಸಿತು.
ತಾವರೆಯು ತಲೆ ಮುರಿದು, ಮೇಲ್ ಕುಳಿತ ತಾರೆಯನು
  ಅಡಿಯನಂತದ ನೀರೊಳುರುಳಿಸಿತು !

ನನ್ನ ನಿನ್ನ ಅಂತರ

ನಿನ್ನದು ಆ ತೀರ – ನನ್ನದು ಈ ತೀರ.
ನಟ್ಟನಡುವಿನಂತರ – ತೊರೆಯ ಅಭ್ಯಂತರ,
ಕಿರಿದಹುದು, ಕಿರಿದಲ್ಲ ; ಹಿರಿದಲ್ಲ, ಹಿರಿದಹುದು ;
ಕಿರು ತೊರೆಯ ಅಂತರ – ಕಡಲಿನಂತರ !

ಹರಿಯುವಲೆಗಳಂತೆನ್ನ ಮನಸಿನಾತುರ
ಹರಿಯುತಿದೆ, ಕೊರೆಯುತಿದೆ ಒಲವ ಕಾತರ.
ಮೌನದಲ್ಲೆ ಮರುಗಿಸಿದೆ ಹೃದಯದ ಭಾರ.
ಕಿರು ತೊರೆಯ ಅಂತರ – ಕಡಲಿನಂತರ !

ಮುಗಿಲಿನ ಮಡಲಿನಲ್ಲಿ ನೋಡದ ಮರೆಗೆ
ಮಿಣುಕುತಿರುವ ತಾರೆಗಿಂತ ದೂರ ಆಚೆಗೆ
ಸಾಗುವಾಸೆ ಆಗಿಹೋಯ್ತು, ಎದೆಯ ಸುಡುಹೊಗೆ.
ಕಿರು ತೊರೆಯ ಅಂತರ – ಕಡಲಿನಂತರ !

ಈ ತೀರ, ಆ ತೀರ, ಎಂದೆಂದು ಬಲು ದೂರ.
ಸಂಧಿಸಲು ಹವಣುಂಟು, ನಟ್ಟನಡುವಿನಂತರ
ಬಲು ಕಿರಿದು, ನಾಲ್ಕು ಗೇಣು; ಹವಣೆಲ್ಲ ಹುಡಿದಾರ.
ಕಿರು ತೊರೆಯ – ಕಡಲಿನಂತರ !

ಅರೆ ಕಳೆದಿದೆ ರಾತ್ರಿ

ಜಗವೆಲ್ಲವು ಕನಸಿನ ಮಡಿಲಲಿ
  ಮೋಹದಿ ಮಲಗಿದೆ – ನಾನಿನ್ನೂ
ಕಣ್ಣೀರಿನ ಹನಿಗಳನಡಗಿಸಿ,
  ಉಷೆಯ ಹಂಬಲಿಸಿ ಎದ್ದಿರಲು,
ಅರೆ ಕಳೆದಿದೆ ರಾತ್ರಿ !

ಈ ತೀರದ ದನಿಮುರಳಿ ಬಂದು
  ಮೂರ್ದನಿಯಿಟ್ಟಿ, ನಿಶಿಯೆದೆ ಮೌನ
ಸಿಡಿದು ಚೂರು ಚೂರಾಗಲು, ಚಂದಿರ
  ಮೋಡದ ಗೋರಿಯ ಪಡೆದಿರಲು,
ಅರೆ ಕಳೆದಿದೆ ರಾತ್ರಿ !

ಶಾಂತಿ ಮೌನಗಳ ಭೀಕರ ದನಿ
  ಬೆದರಿ ಬೆಚ್ಚಿಸಿರೆ ಅರೆಗನಸ –
ಅದುರಿದೆ ಎದೆದನಿ – ನೆನಪಾಗಲು
  ಅಳಿದೊಲಪಿನ ನೆರಳಿನ ಅದಿ
ಅರೆ ಕಳೆದಿದೆ ರಾತ್ರಿ !

ಮದುವೆಯಾಯಿತು ಉಷೆಗೆ

ಮದುವೆಯಾಯಿತು ಉಷೆಗೆ ಮಸಣ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ.
ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೆ ಊರು, ಜನರದರ ವೈಖರಿಯ ?
ವರನ ಬಳಗವು ಬಂದು ನಿಂತಿತ್ತು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗು ವಧುಗೆ ಕಾಲಕೂಡಿಟ್ಟುರೆಯ
ಮೂಳೆಯಾಭರಣಗಳ ಬಳುವಳಿಯ ನೀಡುತ್ತ !
ವಧುವಿನದು ಮೃದುಪಾದ ನೊಂದರಾಗದು ಎನುತ
ನಾಲ್ವರಾಕೆಯು ಕುಳಿತ ಪಾಲಕಿಯನೆತ್ತುತ್ತ
ಮಂಟಪಕೆ ತಂದರದ. ದಿಬ್ಬಣಕೆ ಸಂಗೀತ
ವರನ ಬಳಗದ ನಾಯಿ ನರಿಗಳದು. ರಣಹದ್ದು
ವಹಿಸಿ ಪೌರೋಹಿತ್ಯ, ಅರ್ಪಿಸಿತು ಆಕೆಯನು
ಅಗ್ನಿಯುಡಿಯಲಿ, ಒಡನೆ ಜ್ವಾಲೆ ಬಾಹುಗಳೆದ್ದು
ಉಷೆಯನಾಲಂಗಿಸುತ ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಕೇಕೆಯನು
ಹಾಕುತಿರೆ— ಮೋಡಗಳು ಸ್ತಬ್ಧ ಮೌನದಿ ನಿಂತು
ನೋಡಿದುವು. ಸಿಡಿದಿತ್ತು ಜೀವನದ ಕೊನೆ ತಂತು !

ಹಗಲಿದೊ ಮುಗಿಯುತ ಬಂತು

ಸಂಧ್ಯಾ ರಾಣಿಯು ಸುಂದರ ಸ್ವಾಗತ
ನೀಡಿರಲದ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಸರಿಯುತ
ಉರಿಗಣ್ಣಿನ ರವಿ ಪಶ್ಚಿಮವರಸುತ
ಕಾತರದಾತುರದಲಿ ಮುನ್ನಡೆದಿರೆ
ಹಗಲಿದೊ ಮುಗಿಯುತ ಬಂತು !

ಮನೆಯಲಿ ಮಡದಿಯು ಕಾದಿಹ ಕಾತರ
ತೊದಲು ಕಂದರಾಲಿಂಗನದಾತುರ
ಜನರೆದೆ ತುಂಬಿರೆ ದಾರಿಯು ಸರಸರ
ತುಳಿದಿವೆ ಕಾಲುಗಳವಸರದಿಂದಲಿ
ಹಗಲಿದೊ ಮುಗಿಯುತ ಬಂತು !

ಹಗಲೆಲ್ಲವು ಎದೆರಕ್ತವ ಬಸಿದಿಹ
ಬಾಳಿಗೆ ದುಡಿವವ, ಅದೊ ನಡೆಯುತಲಿಹ
ಒಲವಿನ ಬಿಸಿಯೂಟವ ಕನವರಿಸಿಹ
ಕಾಲಿನ ಚಟಪಟ ವೇಗವೇರುತಿದೆ
ಹಗಲಿದೊ ಮುಗಿಯುತ ಬಂತು !

ಜಗ ಜವದಲಿ ನಡೆದಿದೆ ಮನೆಯೆಡೆ
ಕಂಡ ಕನಸು ನೀಡುವ ಒಲವಿನ ಎಡೆ
ಉಂಡು ನಿದ್ರಿಸುತೆ, ಸಂತಸವನು ಪಡೆ–
–ವಾಸೆಯು ಸಿಡಿತದಿ ರಾಗವೇಗದಲಿ
ಹಗಲಿದೊ ಮುಗಿಯುತ ಬಂತು !

ಹೃದಯದ ನೋವಿದೊ ಕಾಲನಡಿಗೆಯನು
ತಡೆದಿದೆ, ಏತಕೆ ಸಾಗುವೆ ನೀನು ?
ನಿನ್ನುಷೆಯಿಲ್ಲದೊಡೆಂತಿರಲೇನು ?
ಇರುಳು ಮುತ್ತಿದರು, ನಡೆ, ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆ
ಎನುತಿರೆ–
ಹಗಲಿದೊ ಮುಗಿಯುತ ಬಂತು !

ಕನಸಿನ ನೋಡಿ

ಆ ನೋಟ ! ಮೃದುಮಧುರ ನೋಟವೆಲ್ಲಿಹುದು ?
ಅಂದೊಮ್ಮೆ ಮಿಂಚಿದುದು ಅಲ್ಲೆ ಅಳಿದಿಹುದು
        ಹುಚ್ಚು ಕನಸಿನಲಾದರು
        ಮತ್ತೆ ಹೃದಯವ ಸೇರದು !
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪಡೆಯುವೆನೆ ? – ಮತ್ತೆ ಬಾರದದು
ಮೇಲ್ವಾಯ್ದ ಜ್ವಾಲೆಯೊಲು ಸಾಗಿ ಹೋಗಿಹುದು !

ಕಾಲನದಿ ಸಾಗುತಿರೆ ದಡದಲ್ಲಿ ಕೂತು
ಛಾಯೆಯಂದದಿ ಕನಸು ಮೌನದಲಿ ಹೂತು
        ಕಳೆದ ದಿನಗಳ ನನಸಲಿ
        ಕೊರಗೆ ತುಂಬಿದೆ ಕಂಬನಿ !
ಮೇಲೆ ಅರಚಣಕಾಗಿ ಕಾಮಧನು ಮೂಡಿ
ಮಾಯವಾದಂತೆ, ಉಷೆ, ಕನಸ ನೋಡಿ !

ಕನ್ನಡ

ತಾಯ್ ಕನ್ನಡ, ನಡೆ ಕನ್ನಡ
ನುಡಿ ಕನ್ನಡ—ಬಾಳ್ ಕನ್ನಡ!

ಕನ್ನಡಿಗನೆಲ್ಲಿದ್ದೊಡಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡ
ಕೀರ್ತಿ ಧ್ವಜ!

ಕನ್ನಡಿಗ ನಿಂತಿರ್ದ ನೆಲಮೆ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ
ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಧ್ವಜ!

ಕನ್ನಡದ ನೆಲದ ನೆಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಡೆ ನಡೆದು
ಕಾಲ ದೂಡುವ ಪಾಡು ಬಂದರೆಂದಾದರೂ,
ಯಾವ ಕಡೆಗಾದರೂ ಬಾಳ ಬಿರುಗಾಳಿಯಲಿ
ಸಾಗಿ ತೂರಿದರಲ್ಲಿ ನನ್ನೆದೆಗೆ ತಂಪೀವ
ಮಾತಿದೊಂದಿದೆ, ಗೆಳೆಯ; ನಾಡಿ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ
ನುಡಿಯುತಿದೆ ಕನ್ನಡದ ನಾದಮಯ ಕಾವ್ಯ ರವ!
ಅಡಿಯಿಟ್ಟ ನೆಲ ನನ್ನ ಕನ್ನಡದ ಕರುನಾಡು—
ಗಾಳಿ ತೋರುವ ತಂಪು ಮಲೆನಾಡ ಸೆರಗಿನಲಿ
ಕನ್ನಡದ ತಾಯಿಟ್ಟ ತೆಂಗು ಕಂಗಿನ ಜೋಡು—
—ಬೀಸಣಿಗೆ ಕಳುಹಿದುದು. ಹೃದಯದೀ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ
ಉರಿವ ನಂದಾದೀಪ, ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯೊಲುಮೆ
ಹೊತ್ತಿಸಿದ ಉಷೆಯೊಲವ ಕಿಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಮುಡುಪು!
ಆತ್ಮ ಕನ್ನಡದೊಲವು, ಒಲವು ಕನ್ನಡದಾತ್ಮ!
ನಾಡಿ ನಾಡಿಯ ಉಳಿವು, ಇರವು, ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ!

ಉಷೆಯೆನ್ನ ಬಾಳ ನಗೆ

ಬಲು ಕಾಲ ಸುತ್ತುತಲಿ ಬಳಲಿದೆನು
ಬಲು ದೂರ ಬಂದಿಹೆನು
ಎಡಹಿದೆನು ಎನಿತೆನಿತೊ ದಾರಿಯಲಿ
ಕೊನೆಗಿಲ್ಲಿ ನಿಂದಿಹೆನು !

ನಾಳೆ ಬಾಳೆಂತಹುದೊ ಅರಿಯೆನದ
ಇಂದೊಂದೆ ನಿಜವೆನಗೆ ;
ಅದನೆನಗೆ ತೋರಿಸುತ ಬೆಳಗಿಸಿದ
ಉಷೆಯೆನ್ನ ಬಾಳ ನಗೆ !

ಆ ಕಾಲ ಅಳಿದಿಹುದು

ಆ ಕಾಲ ಅಳಿದಿಹುದು. ಮತ್ತೆ ಬಾರದು, ಮಗುವೆ.
ಮುಳುಗಿಹುದು. ಮುಂಜಾಗಿ ಚಿರಕು ಅಳಿದಿಹುದು.
ನಿನ್ನೆಯೆಡೆ ನೋಡುವೆವು
ಎದೆಗೆಟ್ಟು ಕಾಣುವೆವು –
ನಾನು ನೀನೂ ಕೂಡಿ – ಜೀವಕಾರ್ನದಿಯೊಳಗೆ
ಕಂಡ ಕನಸಾಸೆಗಳ ಮುರುಕು ರೂಪಗಳು
ಕಂಗೆಟ್ಟು, ಮುಂಜಿಟ್ಟು ಮುಸಕಿನಲಿ ಮುಳುಗಿಹುದು !
ನಾವೀರ್ವರೂ ಅಂದು ಕಂಡ ತೊರೆ ಹರಿಯುತಿದೆ.
ಅದರಲೆಗಳೆಂದಿಗೂ ಹಿಂದಿರುಗದಿಹವು !
ನಾವಿಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿಹೆವು
ನೋವ ನಾಡಿನೊಳಿಹೆವು
ಜೀವನದ ಮುಂಜಾನೆ ನಸುಬೆಳಕು ಬೀಳುತಿರೆ
ಮಾಸಿ ಮಾಯುವನಡೆವ ಇರುಳಿನೊಲವಿನ ಆಸೆ
ನೆನಪನುಳಿಸಲು ಉಳಿದ ಗೋರಿಗಳ ಹಾಗಿಹೆವು !

Shelley: That time is dead forever child

ಇರುಳಾಗಲೆ ಕವಿದಿದೆ ಗೆಳತಿ

ದಾರಿಯು ಇನಿತಾದರು ಕಳೆದಿಲ್ಲ,
ದೂರದ ಊರಿನ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ,
ಹಸುರು ಬಯಲುಗಳೊ ಬಾಳಿನೊಳಿಲ್ಲ,
ಇರುಳಾಗಲೆ ಕವಿದಿದೆ, ಗೆಳತಿ !

ರವಿ ಮುಳುಗಿದನದೊ ದುಗುಡದ ಕಡಲಲಿ,
ಮೋಡದ ದಿಬ್ಬಣ ಆಗಸದೊಡಲಲಿ
ಅಬ್ಬರಿಸಿದೆ, ಭಯ ತುಂಬುತ ಸಿಡಿಲಲಿ
ಇರುಳಾಗಲೆ ಕವಿದಿದೆ, ಗೆಳತಿ !

ಇರುಳಿತ್ತಿದೆ ಮರುಳಿನ ಆಹ್ವಾನ,
ದೂರದಿ ಒರಲಿದೆ ಯಾವುದೊ ಶ್ವಾನ,
ಮರಮರ ಮರುಗಿದೆ ತರಗೆಲೆ ತಾನ,
ಇರುಳಾಗಲೆ ಕವಿದಿದೆ, ಗೆಳತಿ !

ಕಾಲು ತೊಡರುತಿದೆ, ಮುನ್ನಡೆಯುವ ದೆಸೆ
ದಿಕ್ಕುಗಾಣದೆಯೆ ನಾಳಿನ ಭರವಸೆ
ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತಲಿರೆ, ಚಿರದುಃಖದ ಹಸೆ
ಇರುಳಾಗಲೆ ಕವಿದಿದೆ, ಗೆಳತಿ !

ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಹುದು, ನೀನೆಲ್ಲಿಯೊ ನಡೆದೆ.
ಹಾಳು ಅಪ್ಪಿಹುದು, ನಾನಿಲ್ಲಿಯೆ ಉಳಿದೆ.
ಗೋಳು ಒಪ್ಪಿಹುದು, ಬಾಳು ನನ್ನದಿದೆ.
ಇರುಳಾಗಲೆ ಕವಿದಿದೆ, ಗೆಳತಿ !

ನೋಡು ಉಷೆ!

ನೋಡು ಉಷೆ! ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಬೆಡಗು ಸೂಸಿದೆ ತುಂಬಿ,
ಚಂದ್ರಮನ ಎಳಗಿರಣಗಳ ತೋಳತೆಕ್ಕೆಯಲಿ
ಮುದ್ದು ಮೋಡವು ನಕ್ಕು ನಲಿಯುತಿರೆ, ಮರಿದುಂಬಿ
ಹೂಹೃದಯದೊಲವಿನಲಿ ಕುಣಿದಾಡುವಂದದಲಿ!
ತಂಗಾಳಿ ಮರದೆಲೆಯ ಮುಟ್ಟಿಯೂ ಮುಟ್ಟದೊಲು,
ಮೃದುವಾಗಿ ಮುತ್ತಿಟ್ಟು, ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಲಿದೆ.
ಆ ಗಿರಿಯ ಶಿಖರವನು ಬಾಚಿ ತಬ್ಬಿದ ಹೊನಲು
ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಳಕಿನ ಒಲವು ಪಿಸುನಗೆಯ ಬೀರುತಿದೆ!
ಎಲ್ಲೆಡೆಯು ಹಿರಿ ಬೆಡಗು. ಇಲ್ಲಿ ನೀ ಸುಖದ ಸಿರಿ!
ಹೃದಯ ಕಂಗಳಲಿರಿಸಿ, ಕಂಗಳನೆ ಮನೆಮಾಡಿ
ಅದರೊಳಿರು ಬಾರೆಂದು ಕರೆಯುತಿಹೆ ಮಿಂಚುಮರಿ!
ಈ ರಾತ್ರಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಮಿಲನದೊಲವಿನ ಮೋಡಿ
ಹಾಸುತಿದೆ; ಬಾ ಬಳಿಗೆ. ಇರ್ವರೊಂದಾಗೋಣ,
ನಾಳೆ ನಿನ್ನೆಗಳಳಲ ದೂರ ದೂರಿರಿಸೋಣ!

ಮುರುಕು ಮಂಟಪ

ಮುರುಕು ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಳಿದ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ
ನಿನ್ನ ರೂಪವು ಬಂದು, ಕಳೆದ ಕಾಲದ ನನಸ
ಕೂಡ ಆಡುತಲಿಹುದು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆ!
ಬೇಡ ಬೇಡೆಂದರೂ, ಕೇಳದೆಯೆ, ತಾಳದೆಯೆ,
ಓಡುತಿದೆ ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಮನಸು, ಕನಸಿನ ನನಸು,
ಮರೆಯಾದ ನಿನಗಾಗಿ ತವಕಪಡುತೆ!

ಅಂದೊಮ್ಮೆ, ಹಿಂದೆ, ನನ್ನೆದೆಯು ಒಲವಿನರವದಿ
ನಿನ್ನೆದೆಗೆ ಪಿಸುಮಾತ ಕಳುಹಿಸಿತು, ನೀ ಕೇಳಿ
ನನ್ನೆದೆಗೆ ಸುಳಿವೆಯೆಂದೆನುವ ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ.
ಆ ಮಾತು, ನನ್ನ ಉಷೆ, ನಿನ್ನೆದೆಯ ಒಳಸಾರೆ
ನೀ ಬಂದೆ! ಅನಿತರಲಿ ಕಾರಿರುಳು ಇಳಿದಿಳಿರು
ನಿನ್ನನಾವರಿಸಿತ್ತು! ಉಳಿದುದೇನು?

ಒಲವಿನರಮನೆ ಮುರಿದು
ಮುರುಕು ಮಂಟಪವಾಯ್ತು,
ಒಳಗೆಲ್ಲ ಬರಿ ಬರಿದು—
ನೋವಿಗದೆ ಆಟಕಾಯ್ತು!

ಆ ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಲ್ಲಿ

ಆ ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಲ್ಲಿ
ಮುಗಿಲು ನೆಲವ ಕೂಡುವಲ್ಲಿ
ಹಿರಿಯಲೆಗಳ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ
ದೀಪವೊಂದಿದೆ
ನಿನ್ನ – ಜೀವವಲ್ಲಿದೆ !

ನೆಲವಾಗಸ ಸೇರುವಂತೆ
ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಒಲವಿನ ಜತೆ
ಆ ಕೊನೆಯುಲಿ ಒಂದೆ ಅಂತೆ
ನನ್ನ ಕನಸದು
ಬರಿಯ – ಹೊನ್ನ ಕನಸದು

ಅಂತು ಅಂದು ನಿನ್ನ ಜೀವ
—ನನ್ನ ಹೃದಯದೊಂದು ಭಾವ—
ನೋವನಿತ್ತು ಜಗದ ಸಾವ
ಉಡಿಗೆ ಮರಳಿತು
ನನ್ನ – ಕನಸು ಉರುಳಿತು

ನಿನ್ನ ಕೂಡುವಾಸೆಯಿಂದೆ
ನನ್ನೆದೆ ಕಿರುದೋಣಿಯೊದೆಂದೆ
ಮುಂದೆ ಸಾಗೆ, ಮುಗಿಲು ಮುಂದೆ
ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆ
ನಿನ್ನ ನೆಲೆಯ ತೋರದೆ !

ಇಂತಿರಲಿದೆಗೇನು ಗತಿ ?
ಮುಂದೆ ಸಾಗಲೇನು ಪ್ರತಿ ?
ಕಳೆವುದಿಲ್ಲ ಜಗದ ಮಿತಿ ?
— ಹೃದಯ ಬಿರಿದಿದೆ
ನನ್ನ — ದೋಣಿ ಮುಳುಗಿದೆ !

ಒಂದೆ ಒಲವು

ತೋಟದಲಿ ಬಳುಕುತಿಹ ಬಳ್ಳಿಯೊಳಗರಳುತಿಹ
ಎಳೆಮೊಗ್ಗುಗಳಲೊಂದ ಚಿವುಟಿ ಕೈಯಲಿ ಹಿಡಿದು
ಹಸುಗೂಸ ಹಾಲ್ಕೆನ್ನೆಯಂತೆ ಮಿದುವಾಗಿರುವ
ದನಗಳನು ಕೆನ್ನೆಗಳಿಗೊತ್ತಿಕೊಂಡೆ !

ಗಳಿಗೆಗಳು ಉರುಳಿದುವು. ಕಾವಿನಲಿ ಎಳೆಮೊಗ್ಗು
ಬಸವಳಿದು ಬಾಡುತಲಿ ನಿರ್ಜೀವ ತರಗಾಯ್ತು.
ಹೃದಯದೊಳ ಕೊರಗಿನಲಿ ಕಂಗಳಲಿ ಹನಿಯಿಳಿದು
ಬಾಡಿದರಳಿಗೆ ನೀರನೆರೆದೆನಾಗ !

ಕಂದನನು ಕಳೆದೊಲವ ತಾಯಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಾಗೆ
ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಕುಗ್ಗಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಲು
ಎಲೆಗಳೆಲ್ಲವು ಮೌನ ! ಸುಳಿವಿಲ್ಲ ಗಾಳಿಯದು !
ಎಲೆಯೊಡೆದು ಸಿಡಿದಿತ್ತು ಮೊಗ್ಗಿಗಾಗಿ !

ಆಗೆನಗೆ ಅರಿವಾಯ್ತು ಬಾಳ ಬಾನಿನ ಹಿಂದೆ
ಅರಳಿರುವ ಹೂವಿನೆದೆ ! ಬಳ್ಳಿಯಲಿ ತಾಯಾಗಿ,
ಮೊಗ್ಗಿನಲಿ ಮಗುವಾಗಿ, ಎಲೆಗಳಲಿ ಕುಲವಾಗಿ,
ಎಲ್ಲವನು ಆಳುವುದು ಒಂದೆ ಒಲವು !

ಬೆಳಗು ನನ್ನ ಉಷೆ !

ಸುಖದುಃಖಗಳ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸಂತಾಪದಲಿ
ಕಾವಿನಲಿ ಬೇಯುತಿದೆ ನನ್ನ ಬಾಳು;
ಇದನೆಲ್ಲ ಮರೆಸುತ್ತ ಒಲವ ಬೆಳಕಿನಲೆನ್ನ
ಹೃದಯವನು ಅರಳಿಸುತ ಬೆಳಗು ನನ್ನ ಉಷೆ !

ಬಾಳ ಭೀಕರ ಇರುಳ ಕಾತರದಿ ಕೂಗಿದೆನು
ಹೃದಯ ಬರಿದಾಗಿಹುದು — ಮುಂಜು ನಂಜು
ಜೀವ ಹಿಂಡುತಲಿಹುವು ! ಹೊರಗೆಲ್ಲ ಹಗಲಾಗಿ
ಗವಿಯೊಳಗೆ ಇರುಳಂತೆ ! ಅಂತೆ ನನ್ನೊಲವು !

ಚಂಚಲತೆ ಚಪಲತೆಯ ಹೊಂಚಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಹಿಡಿದು
ತಾರೆಯೊಲು ಬೆಳಗುವೊಲು ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯ,
ನನ್ನೊಲವ ನಡುನೀರಿನೊಳ ಮುತ್ತ ಹೊರಗೆತ್ತಿ
ಅದರೊಳಗ ಕಿರು ಪ್ರಣತಿ ಬೆಳಗು ನನ್ನುಷೆ !

ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಬಾಳಿನುಷೆ?

ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಬೇರೆಯೂರಿಗೆ ಸಾಗಿ
ನಿನ್ನ ಕನಸನು ಮರೆತು ನನ್ನಂತೆ ನಾನಿದ್ದು
ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಿರುಗುವೆನು, ಅಗಲಿಕೆಯ ದಿನಗಳಲಿ
ಇನಿತಾದರೂ ನಿನ್ನ ನೆನಪುಗಳು ಭುಗಿಲೆದ್ದು
ಮನವ ಕೆರಳಿಸದಿರಲಿ, ವಿರಹ ಮೂಡಲಿ ನಿದ್ದೆ !
ಮೌನ ಮಸಣದಲಿನ್ನ ಮನದಳಲ ಮಣ್ಣಿಟ್ಟು,
ಬಾಳಿನುಷೆಯನು ಬಲಿಯುಕೊಂಡ ಕ್ರೂರತೆ ಮುದ್ದೆ
ದೈವವನು ಮರೆಯುವೆನು, ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹೂಳಿಟ್ಟು !
ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತಾನು ಸಾಗುತಿರಲಾ ಎಡೆಗೆ
ಸಂಜೆಯಾಗಸದಲ್ಲಿ ಒಂದೆ ತಾರಕೆಯರಳಿ,
ಮುಗಿಲ ಮೋಡದ ಹಣೆಗೆ ಬಾಸಿಂಗವಿಟ್ಟಂತೆ
ಹೊಳೆಯುತಿರೆ, ಹೃದಯದಲಿ ನಿನ್ನ ಕನಸೇ ಕೆರಳಿ
ಮನವನಳಲಿಸುತಿಹುದು. ಹೃದಯದೊಲವಿನ ಆಸೆ
ಸಿಟ್ಟುಸಿರೊಳುಸುರುತಿದೆ— ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಬಾಳಿನುಷೆ ?

ಮಲಗು ಮಲಗೆನ್ನೆದೆಯ
ಮಂಟಪದ ಮೂರ್ತಿ

ಮಲಗು ಮಲಗೆನ್ನೆದೆಯ ಮಂಟಪದ ಮೂರ್ತಿ
ಮುಗಿಲಿನಲಿ ಮೋಡಗಳು ಕೂಡುತಿವೆ ಭರದಿ !

ಜಗದ ಕೊನೆಯನು ತಂದ ದೂತರಂತೆ
ಪ್ರಳಯ ರುದ್ರನ ಅಂಶ ತಾಳ್ದರಂತೆ
ಗುಡುಗು ಸಿಡಿಲುಗಳೆರಗಿ ಜಗವ ನಡುಗಿಸುತಿಹವು.
ನೀನೇಳಬೇಡ, ಮಗು, ಉಷೆಯೆ ಮಲಗಿನ್ನು !

ನಾಳೆಯೆಂತೋ ಏನೊ ಎಂಬುದೇತಕೆ ಚಿಂತೆ ?
ಬಾಳು ಎಂತೋ ಏಕೊ, ಬರಿಯ ಬಯಕೆಯ ಬೊಂತೆ !
ನಂದುತಿಹ ನನ್ನದೆಯ ನೋವ ನೀ ಕಾಣದಿರು
ಈಗೇಳಬೇಡ, ಮಗು, ಉಷೆಯೆ ಮಲಗಿನ್ನು ?

ಹೊಂಗನಸುಗಳು ಬಂದು ನಿನ್ನ ಮುತ್ತಿಡುತಿರಲಿ,
ಆ ಮುತ್ತುಗಳೆನ್ನ ಮುತ್ತು ಮಾಸದೆ ಇರಲಿ.
ಈ ಜಗವ ಕ್ರೂರತೆಯ ನನಸದನು ತಾಗದೊಲು
ಏಳದಿರು ಮುದ್ದು ಮಗು, ಉಷೆಯೆ ಮಲಗಿನ್ನು !

ನಾನಿನ್ನ ಜಗದೊಳಗೆ ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಬಂದಾಗ
ನಿನ್ನೊಲವ ಬೆಳಕ ರವಿ ಹೃದಯದಲಿ ಸುಳಿದಾಗ
ನೀನೇಳು ನನ್ನ ಮಣಿ, ಎದೆಯ ಹಗಲಿನ ರಾಗ.
ಆಗ ಕಣ್ತೆರೆ, ಈಗ ಉಷೆಯೆ, ಮಲಗಿನ್ನು !

ಓ ತಾಯಿ !

ಓ ತಾಯಿ ! ಭೂತಾಯಿ ! ನೀ ಬರಿಯ ನೆರಳಂತೆ,
ನಾವೆಲ್ಲ ಅವ್ಯಕ್ತ ಛಾಯೆಯಂತೆ.
ಸತ್ಯ ಸತ್ವವು ಬೇರೆ ಜಗದೊಳಗೆ ಇಹುದಂತೆ,
ಅದಕಾಗಿ ಅಳಿದವರೆ ಉಳಿದರಂತೆ !

ಈ ಮಾತ ಮಾಯೆಯಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಸೋತರ ಕಂಡು,
ನಿನ್ನೆದೆಯು ಉರಿಬೆಂಕಿ ನಂದಿತೇನು ?
ನಾಡೆಲ್ಲ ಇಂತಾಗಿ ನಿನ್ನನೇ ಮರೆತಿರಲು,
ನಿನಗೆ ದಾಸ್ಯದ ಹೊರತು ಉಳಿದುದೇನು ?

ಹೃದಯ ಒಲವಿಗೆ ಅಲ್ಲದಿನ್ನೇತಕೆ?

ಹೃದಯ ಒಲವಿಗೆ ಅಲ್ಲದಿನ್ನೇತಕೆ ?
  ಬಾನಿನಲಿ ತಾರೆಗಳ ಮಾಲೆಯೇಕೆ ?

ಆ ಮೂರು ಮೋಡಗಳ ನಡುವೆ ಚೆಂಡಿನಹಾಗೆ
  ಕೇಸರಿಯ ಕಿರಣಗಳ ಮಂಜಮೇಲೆ
ಹರಹುತ್ತ ಏರುತಿಹ ಚಂದಿರನ ಬೆಳ್ಳಿಯಲಿ
  ನೀ ಬಾರದಿರೆ ನನ್ನ ಹಾಡಿದೇಕೆ ?

ಓ ನನ್ನ ಉಷೆ, ನಿನ್ನ 'ಓ' ದನಿಯೆ ಕೇಳದಿದೆ,
  ಎನಿತೆನಿತು ಕೂಗಿದರು ಬಾರೆಯೇಕೆ ?
ನನ್ನ ನಿನ್ನೊಲವಿಂದ ಒಂದೆ ಬಾಳಿನ ಚಂದ
  ಜಗಕೆ ತೋರುವ ಎನಲು, ಮುನಿವುದೇಕೆ ?

ಮೋಡಗಳ ಮೈಯಿಳಿದು, ಮಳೆಯಿಳಿದು, ಮುಗಿದಾಗ,
  ಹೂಗಿರಣ ಅರಳುವುದು ಜಗದೊಳೇಕೆ ?
ಎಲೆಯ ಕುಣಿತದ ತಾಳ, ಮಂಜು ಹನಿಗಳ ಮೇಳ,
  ಗಾಳಿಯಿಂಪಿನ ಗೀತ ಸುಳಿವುದೇಕೆ ?

ಜೀವನದ ನಗೆ ನೀನು, ನಗೆಯೊಳನಗೆ ನೀನು,
  ನೀ ಬಾರದಿರೆ ಎಲ್ಲ ನಗೆಯಿದೇಕೆ ?
ಕಲ್ಪನೆಯ ಬಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿದೊಂದು ಕನಸಂತೆ
  ನೀ ತೋರದಿರೆ ನನ್ನ ಬಾಳಿದೇಕೆ ?

ನೀವು ಹೆಂಗಸರಂತು ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳಹಾಗೆ

ನೀವು ಹೆಂಗಸರಂತು ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳಹಾಗೆ
ಹಿಡಿದ ಹಟವನು ಬಿಡದೆ, ಬೇಡಿದುದು ದೊರೆವನಕ
ಕಾಡುವುದು ಮುನಿಯುವುದು. ಬೇಡಿದುದು ದೊರಕಿದೊಡೆ
ಹಿಗ್ಗಿಗೆಣೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಕುಣಿ ಕುಣಿದು ಆಡುತ್ತ
ನಿಮ್ಮನೇ ಮೈಮರೆತು ನವಿಲಂತೆ ನಲಿಯುವಿರಿ.
ನಿಮ್ಮದಾದುದ ಮತ್ತೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೆ ತೋರುತ್ತ
ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಹೊಂದೋಣ, ಎನುವ ಒಳ ಆಸೆಯಲಿ
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು ಮೆರೆಯುವಿರಿ— ಹೆಣ್ತನದ ಎಳ ಚಪಲ !

ನೀನಂದು ಹೊಸ ಸೀರೆ— ಬಿಳಿಯ ಖಾದಿಯ ಸೀರೆ,
ಕೆಂಪು ರಂಗಿನದಂಚು, ಅಂಚಿನಲಿ ಬಿಡಿಸಿರುವ
ಹೂಗಳನು ಮುತ್ತಿಡಲು, ಹೊಂಚುತಿಹ ದುಂಬಿ ಗಣ—
ಉಟ್ಟು, ಮೇಲಕೆ ವಿವಿಧ ಹೂರಂಗಿನಾ ರವಿಕೆ
ತೊಟ್ಟು ಮೆರೆಯುತ ಬರಲು, ನಿನ್ನ ಹಿಗ್ಗಿನಲೆನ್ನ
ಮಾತುಗಳು ಮುತ್ತಾಯ್ತು, ಮೌನ ಒಲವಿಗೆ ಚೆನ್ನ !

ಹೊಸ ವರ್ಷವು ಬಂದಿದೆ, ಗೆಳತಿ!

ಹಳೆಯ ವರ್ಷವಿಂದಳಿಯಿತು, ಗೆಳತಿ,
ಅದರೊಡಲಿನ ಸುಖದುಃಖದ ಪ್ರಣತಿ
ಆರಿತು, ಹೊಸ ವರ್ಷಕೆ ಆರತಿ
ನೀಡಿ, ಸ್ವಾಗತಿಪ, ಬಾ, ಗೆಳತಿ.
ಹೊಸ ವರ್ಷವು ಬಂದಿದೆ, ಗೆಳತಿ!

ಯುಗ ಕಳೆಯಿತು, ಬಾಳೆದೆಯೊಳ ಪ್ರೀತಿ
ಆಸೆ ಅಡಗಿದಭಿಲಾಷೆಯನೆಲ್ಲ
ಮಣ್ಣು ಮಾಡುವುದೆ ಹೊಸದರ ನೀತಿ.
ಬಾಹು ನೀಡಿ ಬರಸೆಳೆಯುವೆವೆಲ್ಲ.
ಹೊಸ ವರ್ಷವು ಬಂದಿದೆ, ಗೆಳತಿ!

ನೋಡು, ಬಂದಿರುವ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ರವ
ತಂದಿದೆ ಹೊಸ ದುಗುಡದ ಪ್ರಣತಿ;
ಅದರ ನೆರಳಿನಲಿ ಜೀವನವೆಲ್ಲವ
ದುಃಖಾದರ್ಶವನೆಸಗುವ ಗೆಳತಿ!
ಹೊಸ ವರ್ಷವು ಬಂದಿದೆ, ಗೆಳತಿ!

ಜೀವನದ ರೂಪನ್ನೆ ಬದಲಿಸುವ, ಬಾ!

ಕೈಯ ಕೈಯಲಿ ಇಟ್ಟು
ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣಲಿ ನಟ್ಟು
ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗೋಣ, ನೋಡೋಣ ಬಾ ;
ನಾನು ನೀನೂ ಕೂಡಿ
ವಿಧಿಯೊಡನೆ ಹೆಣಗಾಡಿ
ಜೀವನದ ರೂಪನ್ನೆ ಬದಲಿಸುವ, ಬಾ !

ನದಿಯು ತಣ್ಪುಟಿ ಮೇಲೆ
ಶಶಿಯು ಒಲವಿನ ಓಲೆ
ಕೋರೈಸಿ ಕುಣಿವುದನು ಓದೋಣ ಬಾ ;
ಬಾಳಿನಂಗಳದಲ್ಲಿ
ಸಾವ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ
ಅಳಿದುಳಿದ ಕುಲವನ್ನು ಕಾಣೋಣ, ಬಾ !

ನಾಡ ಸುತ್ತಲು ಸುತ್ತಿ
ಹಾಡ ಮಿಂಚಿನ ಕತ್ತಿ
ಝಳಪಿಸುತ ಇರುಳನ್ನು ಇರಿಯೋಣ ಬಾ ;
ನಾನು ನೀನೂ ಕೂಡಿ
ಜೀವನವ ಜಾಲಾಡಿ
ಹುದುಗಿರುವ ಮುತ್ತನ್ನು ಆಯೋಣ, ಬಾ !

ಸಿರಿಯ ಸಂತಸ ಕೂಟ,
ಹೊರೆಯ ಸಿಂಗರ ಮಾಟ,
ಮರೆಯ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬೇಟ, ಕಾಣೋಣ ಬಾ ;
ಅದಕೆ ಜೀವನ ತೆತ್ತ
ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಮೊತ್ತ
ಜನರ ಜೀವನವನ್ನು ಎಣಿಸೋಣ, ಬಾ !

ನಾಡ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ
ಓಡ ಅರಳುಗಳಾಗಿ
ಬಾಡಿರುವ ಹೂಗಳನು ಆಯೋಣ ಬಾ ;
ಅವರ ಜೀವನದ ನಾಡಿ
ಸಿಡಿಲ ನದಿಗಳ ಕೋಡಿ
ಕೊಚ್ಚಿಸುತ, ಕ್ರಾಂತಿಯನು ಹರಡೋಣ, ಬಾ !

ಜಗವೆ ತನ್ನದು ಎಂದು,
ಕದ್ದು ಎಲ್ಲವ ತಂದು
ಕೂಡಿಟ್ಟ ಕಳ್ಳನನು ಅಳಿಸೋಣ ಬಾ ;
ತನ್ನ ಬಾಳ್ವೆಯ ತೆತ್ತು,
ತಾನೆ ಉಳಿದರ ತೊತ್ತು
ಆಗಿ ಅಳಿಯುವ ಜೀವ— ಉಳಿಸೋಣ, ಬಾ !

ಅವರ ಕೊನೆಯಿದು ಅಲ್ಲ,
ಇದು ಬರಿಯ ಉರಿಯಲ್ಲ,
ನಾಡಿನೆದೆಗಿಚ್ಚೆಂದು ಅರಿಯೋಣ ಬಾ ;
ನಾನು ನೀನೂ ಕೂಡಿ
ಒಲವ ಹಾಡನು ಹಾಡಿ
ಜೀವನದ ರೂಪನ್ನೆ, ಬದಲಿಸುವ ಬಾ !

ಹೃದಯದಲಿ ಕೂಡಿಯಾಡುವ ಹೋಳಿ

ಮರಗಳೆಲೆಗಳ ನಡುವೆ ತೂರಿ, ಅಲೆಗಳ ಮೇಲೆ
ಬೆಳ್ಳಿಯೆರಕವ ಹೊಯ್ದು ಚಂದಿರನ ಬೆಳಕಿನಲಿ
ತೊರೆಯ ಹೃದಯವು ಅರಳಿ, ಚಿಮ್ಮಿ, ಕುಣಿಯುವಹಾಗೆ
ಮನಸು ಕುಣಿಯುತಲಿಹುದು ನಿನ್ನ ನುಡಿ ನನಸಿನಲಿ
ನಾ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತಿರೆ ! ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ,
ನಿನ್ನ ಕಂಡೊಡನೆನ್ನ ಮನದೆಲ್ಲ ಪೇಳುವೆನು
ಎನುವ ಕಾತರಭರಿತ ಆಸೆ ಹೃದಯದ ಸುತ್ತ
ತನ್ನ ಬಲೆ ನೇಯುತಿದೆ, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಮರೆತಿಹೆನು !

ನಿನ್ನ ಹುಸಿ ಮುನಿಸಿನಲಿ, ನನ್ನ ನುಡಿ ಮರೆಯಾಗೆ,
ಮೌನದಲಿ ಮನದೊಲವು ಮುದುಡಿ, ಮರುಗುತಲಿಹುದು,
ರಂಗು ರಂಗಿನ ಮೋಡ ರವಿಯು ಮುನಿಸಿನಲಿರಲು
ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ದೂರ ಹಾರುವೊಲು ಹಾರುತಿದೆ.
ನನ್ನೊಡನೆ ಮುನಿಯುವರೆ ?– ಹುಚ್ಚಿ ! ಬಾರೆನ್ನ ಗಿಳಿ !
ಒಲವಿನುಷೆ– ಹೃದಯದಲಿ ಕೂಡಿಯಾಡುವ ಹೋಳಿ !

ನಸುಬೆಳಕಲಿ ಮುತ್ತಿತು ಚಂದ್ರನ ರಾಹು

ತಾರೆಯ ಚಿತ್ತಾರದ ಇರುಳಿನ ಹಸೆ
ಕನಸಿನ ಆರತಿ ಆನಂದದ ದೆಸೆ
ಕಳೆಯುತ ಕೂಡಿರೆ ಕಾಲದ ಉಡಿ ಕಿಸೆ,
ನಸುಬೆಳಕಲಿ ಮುತ್ತಿತು ಚಂದ್ರನ ರಾಹು !

ಹಗಲುದಯಕೆ ಕೈದಾಳವನುರುಳಿಸಿ,
ಇರುಳಿನಳಿವಿಗೆದೆ ರಕ್ತವ ಹೊರಳಿಸಿ,
ದುಗುಡದ ಮೋಡದ ಕೆಂಪೆದೆ ಕೆರಳಿಸಿ,
ನಸುಬೆಳಕಲಿ ಮುತ್ತಿತು ಚಂದ್ರನ ರಾಹು !

ನಕ್ಕು ನಲಿಸಿ ನಗೆ ಹೊನಲನು ಸೂಸುವ
ಎಳ ಕೂಸಿನ ಮುಖ ಸೊಗಸನು ಕಲಸುವ
ವಿಕೃತ ಸಿಡುಬಿನಂದದಿ ಕರಿಯೂಡುವ
ನಸುಬೆಳಕಲಿ ಮುತ್ತಿತು ಚಂದ್ರನ ರಾಹು !

ಗೆಳತಿ, ಕಾಣೆ ನೀನಿದರೊಳ ರೀತಿ ;
ಇದೊ ಚಂದಿರಗಿಂದೊದಗಿದ ದುರ್ಗತಿ
ಒಲವಿಗೆ ಬಳುವಳಿ ಜಗವೀಯುವ ಪ್ರತಿ.
ನಸು ಸೊಗಸಲೆ ಕೊಲುವುದು-ಒಲವನು ರಾಹು !

(೧೯-೧೨-೧೯೪೫ ರಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಚಂದ್ರ ಗ್ರಹಣ)

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎನಿಸುವುದು!

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎನಿಸುವುದು ಜೀವವಾರಿದಮೇಲೆ
ಸುಖ ಸ್ವಪ್ನಗಳ ಬಿಂಬ ಮೂಡಬಹುದೆಂದು,
ಕೊಳದ ನೀರಲೆಯಳಿದು ಮೌನದಲಿ ಮಲಗಿರಲು
ಸೌಂದರ್ಯದಾಗಸವ ಬಿಂಬಿಸುವ ತೆರದಿ!

ಆದರೆಂತೋ ಏನೊ! ಅಂತಾದರೆನಿತು ಸುಖ;
ಬಾಳ ದುಃಸ್ವಪ್ನವನು ಮರೆಯಬಹುದಾಗ;
ಜೀವದೊಳಗಿಲ್ಲದುದ ಸಾವಿನಲಿ ಪಡೆಯುತಲಿ,
ನೋವಿಲ್ಲದೊಲವಿಂದ ಸವಿಯಬಹುದಾಗ!

ಸ್ವರ್ಗದಲಿ ದೇವ ನಗುತಿಹನೇನು ?

ಯಾರ ನುಡಿಗಳ ಸೋಂಕು ಸುಳಿದೊಡನೆಯೇ ಮನದ
ಮೈದಾನದಲಿ ಬಾಳ ಋತು ವಸಂತದ ಸುಗ್ಗಿ
ಎಳೆಯಾಸೆಗಳ ಚಿಗುರ ತಂದು, ಒಲವಿನ ಹಸದ
ಇಬೊ ಎಂದು ಪಿಸುಗುಡಲು, ಜೀವನವು ಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗಿ
ನಲಿದಿತ್ತೊ, ಆಕೆ ಬರುವಳು ಇಂದು ! ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ
ನಕ್ಕು ನಗೆಯಾಡಿಸುವೆ ! ನಾಚುತಲಿ ಕೆಂಪಾಗಿ
ನಿರ್ಮಲತೆ ಕಂಗಳಲಿ ನಲುಮೆ ಬೀರುತಲೊಮ್ಮೆ
ಅಂದಿನೊಲು, ಕೊಂಕಿನಲಿ, ಒಂದು ಚಣ ತಲೆಬಾಗಿ,
ಮತ್ತೆ ಎದೆಯೆಡೆ ಸುಳಿದು, ನಗುವ ಸೂಸುತ ಬೀಗಿ,
ಕುಣಿಯುವಳು ಎಂದಿದ್ದೆ !

ಮುಂ ಬಂದು ಕಂಡೆನದ !
ಜೀವನದ ವಿಷದೊಡಲ ಸರ್ಪಗಳ ಉರಿ ತಾಗಿ,
ಸಾವಿನೆಡೆ ದಿಬ್ಬಣವ ಬೆಳಸಿರುವ ಎಳತನದ
ಉಷೆಯು ನನ್ನುಷೆಯನ್ನು ! ಒಲವಿಗಿದೆ ಕೊನೆಯೇನು ?
ಆದರೂ ಸ್ವರ್ಗದಲಿ ದೇವ ನಗುತಿಹನೇನು ?

ಚಂದ್ರ ಚಕೋರಿ

ಇರುಳಿನ ಮಡಿಲಲಿ ಒಲವಿನೊಂದು ಮನ-
ದಾಸೆಯು ನನಸಂತೆ,
ಆಗಸದೊಡಲಲಿ ಚಂದಿರ ನಗುತಿರೆ,
ಜೀವನೆ ಕನಸಂತೆ !

ಒಂದು ಚಕೋರಿಯು ಚಂದಿರನೊಲವನು
ಪಡೆಯಲೆಂದು ಮನವ
ಭಾವ ಪುಷ್ಪಗಳ ಪರಿಮಳವಾಗಿಸಿ
ಹರಿಸಿತು ಎದೆಯೊಲವ

ಹಕ್ಕಿ ಚಂದಿರನ ಸನಿಯ ಸಾರಲಿಕೆ
ಚಿಮ್ಮಿ ಹಾರುತಿಹುದು.
ಒಲವಿನ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಸುಖದಾಸೆಯು
ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನಿತ್ತಿಹುದು.

ಹಾರಿ ಹಾರಿ, ಸರಿ ಸಾರಿ ಬೀಳುತಿರೆ,
ಹಕ್ಕಿ ನೋಡಿತಲ್ಲಿ,
ಇರುಳಿನಲ್ಲ ತನ್ನೊಲವ ಚಂದಿರನು
ಹಗಲ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ.

ತನ್ನೆದೆಯೊಲವಿನ ಆಸೆಯೆಲ್ಲ ಹುಸಿ
ಹುಡಿಯು ಗುಡ್ಡೆಯಾಗಿ,
ಹಕ್ಕಿ ಚಿಂತಿಸಿತು ಇನಿಯನ ಜತೆಯನು
ಸೇರುವ ಬಗೆಗಾಗಿ.

ಸುಖ ಸಂತೋಷದಿ ನೋಡಿತೊಂದು ಕಿಡಿ
ಚೆಂಕಿ ಮಸಣದಲ್ಲಿ ;
" ಇದರ ಉಡಿಯೊಳಿನ್ನಿದೆಯ ನೀಗುವೆನು,
ಉಳಿವೆ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ.

ಮುಂದಕೊಂದು ದಿನ, ಶಿವನು ಈ ಕಡೆಗೆ
ಬಂದೆ ಬರುವನಂದು,
ಚಿತೆಯ ಭಸ್ಮವನು ಕೈಯಲೆತ್ತಿ ಹರ
ಹಣೆಗೆ ಇಡುವ ನಿಂದು.

ಶಂಕರ ಶಿರದಲಿ ರಾಜಿಸುತಿಹನದೊ,
ಇನಿಯುನವನ ಬಳಿಗೆ
ಚಿತೆಯ ಭಸ್ಮದಲಿ ಸಾರಿ ಸೇರುವೆನು,
ತ್ಯಾಗ ಒಲವ ನೆರಿಗೆ."

ಎನುತ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರಿತ್ತು ಚೆಂಕಿಯಲಿ,
ಮೂರೆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ
ಜೀವ ಹಾರಿರಲು, ರವಿಯು ಉದಿಸಿದನು
ಬಾಳ ಮೂಡಲಲ್ಲಿ !

ಎದೆ ತಂತಿ ಮಿಡಿದಾಗ

ಎದೆ ತಂತಿ ಮಿಡಿದಾಗ ಸಿಡಿದ ತಾರಕೆಗಳನು
ಮಾಲೆಯಾಗಳವಡಿಸಿ, ಉಷೆಯ ಚೆಂಗೊರಳಿನಲಿ
ಹಾರವಾಗಿಡುವಾಸೆ ಮನವ ತುಂಬಿರಲಾನು
ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ಕೂಡಿಸಿದೆ ಅವನೆಲ್ಲ. ಇರುಳಿನಲಿ
ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು, ಕಾಣದಿದ್ದಾ ಘೋರ, ರವಿಯೆದ್ದು,
ಕಿಚ್ಚಿನಲಿ ಅವುಗಳನು ನೂಕಿದನು. ಅವು ಓಡಿ
ಬಿರಿದ ತಾವರೆಯೆದೆಯ ಮೃದುತೆಯುಡಿಯಲಿ ಬಿದ್ದು
ನಿಂದಿಹುವು ಹನಿಯಾಗಿ. ನಗುತಿಹುದು ಜಗ ನೋಡಿ!

ಬಾಳಿನುಷೆ, ತಾರೆಗಳ ಕಾಣುವಾಸೆಯನುಳಿದು,
ಅವುಗಳಿದೆ ಸತ್ವವೀ ಮಂಜು ಹನಿಗಳ ಮುತ್ತು.
ಮಾಲೆಯನು ಕಂಡು, ನೀನೊಪ್ಪದೆಯೆ ಕಡು ಮುಳಿದು,
ತಾವರೆಯ ಕೀಳದಿರು. ಬಂದಂತೆ ಇಳಿಹೊತ್ತು,
ಈ ಮಂಜು ಮುಗಿಲಿನಲಿ ತಾರೆಯಾಗರಳುವುದು
ಎಂದು ಒಲವನು ನೀಡು, ಎದೆಯುಳಿವಿಗದೆ ಹಿರಿದು!

ಓ ಮಧುರ ಮೂರುನುಡಿ !

ಜೀವನದ ಹಗಲಿನಲಿ
ಕನಸು ಸುಳಿಸಂದದಲಿ,
  ಆಕೆ ಬಂದಳು ಮುಂದೆ;
ನಡುಹಗಲು ಬರುತಿರಲು
ಅಳಿವಡೆವ ನೆರಳಿನೊಲು
  ಹಾರಿಹೋದಳು ಹಿಂದೆ !

ಅವಳಿಲ್ಲ, ಈಗೆನ್ನ
ಮನಸು ಕನಸಿನ ಅನ್ನ.
  ಕಂಗೆಟ್ಟ ಶಶಿ ನಾನು ;
ದಿನ ದಿನಕು ಸಣ್ಣಾಗಿ,
ದುಃಖದಲಿ ಹಣ್ಣಾಗಿ,
  ಅಳಿವ ದಾರಿಗೆ ಹವಣು !

ಓ ಮಧುರ ಮೂರುನುಡಿ,
ನನಗಾಗಿ ಇನಿತು ತಡಿ,
  ನನ್ನೆದೆಯುಳಲು — ಕೇಳು :
ಅದು ಚೂರು ಚೂರಾಗಿ,
ದನಿ ನೂರು ನೂರಾಗಿ,
  ಹರಡೆ ನೀನದ — ಹೇಳು !

ಕೋಗಿಲೆಯ ಪಾಡು

ನಿಶಿಯ ನೀರವ ಮೌನದೆದೆಯ ಏಕಾಂತವನು
ಭೇದಿಸುತ ಗಾಳಿಯಲಿ ತೂರಿಬಂತು
ಯಾವುದೋ ನೋವಿನಲಿ ತನ್ನ ಬಾಳಿನ ಹಣತೆ
ತೇಲಿಬಿಟ್ಟೊಂದು ಕಿರು ಕೋಗಿಲೆಯ ಕೊರಗು.

" ಕೋಗಿಲೆಯೆ ಇಂದೇಕೆ – ಈ ಋತು ವಸಂತದಲಿ
ನಿನ್ನಿನಿಯನೊಲವಿನೆದೆ ಮಡಿಲೊಳಿರದೆ
ಇಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತದಲಿ ತುಂಬು ನೋವಿನೊಳೆದೆಯ
ಹರಿಸಿ ಹಾಯಿಸುತಿರುವೆ – ನನ್ನೊಲವ ನೋವೆ

ನಿನ್ನೊಲವ ಪರಿಯೇನು? – ನಾ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ
ಬೆಳಕ ಕಾತರದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತಿಂದು
ನನ್ನ ಹೃದಯದೊಳೇಕೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯೆಬ್ಬಿಸಿಹೆ ?
ಹೋಗು ದೂರಕೆ ಹುಚ್ಚಿ" ಎಂದೆ ನಾನಾಗ !

ಅಯ್ಯೊ ! ನನ್ನೀ ಬಾಳ ನೋವ ಕೇಳುವರಿಲ್ಲ
ವಿಶ್ವದೊಳಗೆನಗೆ ವಿಧಿಯಿತ್ತುದಿನಿತೆ ?
ನಾನೇಕೆ ಉಳಿದೆನೋ ನನ್ನವರ ಜತೆಯಲೇ
ನನ್ನನೂ ಕೊಂಡಿದ್ದರೆನಿತು ಸುಖವಿತ್ತು !

ಓ ವಿರಹಿ ಕವಿ, ನಿನ್ನ ನೋವಿನೇಕಾಕಿತನ
ನನಗೆ ಅರಿವಿದೆ ; ನನ್ನ ನೋವ ಕೇಳು
ಬಾಳು ಎಂತಿಹುದೆಂದು, ಬಾಳು ಎಂತಹುದೆಂದು.
ಬಾಳ್ಗೆ ಬಾಳುವೆಯುಂಟೆ ಒಲವಿಲ್ಲದಂದು ?

ಹಿಂದೊಂದು ದಿನ ಒಂದು ಕಾಗೆಗಳ ಹಿರಿ ತಂಡ
ಕೋಗಿಲೆಯ ಗೂಡೊಂದ ದಾಳಿಯಿಡಲು
ಗಂಡು ಕೋಗಿಲೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾಪಿಡಲು
ಹೋರಾಡಿ, ಹೋರಾಡಿ, ಜೀವ ಪಣವಿಡಲು,

ಹೆಣ್ಣು ಹೃದಯದ ನೋವು, ಕಾತರತೆ, ಭೀತಿಯಲಿ
ಕಾಗೆಗಳ ಕೂಗಿನಲಿ – ತಲ್ಲಣದಲಿ
ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಹಾರುತಿರೆ— ಕ್ರೂರಿ ಕಾಗೆಯದೊಂದು
ಮೃತ್ಯುವೊಲು ಚಿವ್ಮಿತದರೆದೆಯ ಕುಕ್ಕಿಡಲು.

ಹೂಂಕರಿಸಿ, ಹೇಂಕರಿಸಿ, ಕುಕ್ಕಿ ಜೀವವ ಹಿಂಡಿ,
ಕೋಗಿಲೆಯ ನೆತ್ತರಲಿ ತನ್ನ ಕೊಕ್ಕು
ಕೆಂಪಡರೆ, ಸಂತಸದಿ, ಕಾಗೆ ಗೂಡಿಗೆ ಬಂದು,
ಮೂಲೆಯೊಳಗಿದ್ದೊಂದು ಮೊಟ್ಟೆಯನು ಕಂಡು,

ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು, ತನ್ನ ಗೂಡಿನಲದಕೆ
ಕಾವಿತ್ತು, ಮರಿಮಾಡಿ, ಗುಟುಕನಿತ್ತು,
ತನ್ನಂತೆಯೇ ಅದಕು 'ಕಾ' ಎನಲು ಕಲಿಸುವೆನು
ಎನುತ ಯತ್ನಿಸುತಿರಲು – ಮರಿಯ ದನಿ ಬೇರೆ !

ಜಗದ ಕರ್ಕಶವೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಮಾಡಿಸಿದಂತೆ
ಕಾಗೆ ತನ್ನಯ ಕೊರಳ ಹೊರಳಿಸಿರಲು
ಕೋಗಿಲೆಯ ಮರಿ ಹಾಡೆ ಜಗದಿ ಜೀವದ ತಾರೆ
ಪುಲಕಿಸಿತು. ಅರಳಿತ್ತು ಋತು ಕಾಮಬಣ್ಣ!

ನನ್ನಂತೆಯೇ ಹಾಡು ಎನುತ ಎಳ ಕೋಗಿಲೆಯ
ಕತ್ತ ನುಲಿಚಿತು ಕಾಗೆ ಈರ್ಷ್ಯೆಯಲ್ಲಿ
ಕಾಗೆಯೊಲು ಕೂಗಲೆಂದೆನಿತು ಯತ್ನಿಸಲೇನು !
ಮಧುರ ಗೀತವೆ ಮರಿಯ ಕೊರಳ ದನಿಯೊಳಗು !

ಕಾಗೆಗಳು ದ್ವೇಷದಲಿ ಗುಂಪುಗೂಡುತ ಎಳೆಯ
ಕೋಗಿಲೆಯ ಕತ್ತಿನಲಿ ಕೊಕ್ಕನಿಟ್ಟು
ಚುಚ್ಚಿದುವು, ತಮ್ಮಂತೆ ಕಂಠ ಒಡಕಾದೊಡದು
ಹಾಡುವುದ ನಿಲ್ಲಿಪುದು, ಆಗ ಸರಿಯೆಂದು !

ಈ ನೋವ ಮುಗಿಸಲೆಂದೊಂದಿರುಳು ಕೋಗಿಲೆಯು
ಹಾರಿತ್ತು ದೂರಕ್ಕೆ ಗೂಡಿನಿಂದ ;
ಇಂದದಕೆ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲ – ಜಗದಲ್ಲಿ ಒಲವಿಲ್ಲ,
ಅದರ ಹಾಡಿನ ಹುರುಳು ಬರಿಯ ನೋವಾಯ್ತು !

ಎನುತ ಹಾಡಿತು ಹಕ್ಕಿ ತನ್ನ ಬಾಳಿನ ಪಾಡು
ಕೇಳಲಿಲ್ಲಾನದರ ಉಲಿಯ ಮತ್ತೆ.
ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತೊ ಏನೊ ! ಬಾಳನೇ ಬಿಟ್ಟಿತೋ ?
ಕೋಗಿಲೆಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇನೊ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲಿ !

ಇಂತೆ ಹಾಡಲು ಬೇಕು, ಅಂತೆ ನುಡಿಯಲು ಬೇಕು ;
ಎಂತಾದರೂ ಸರಿಯೆ ನಮ್ಮ ಬಗೆಯ
ಅನುಸರಿಸಿ ಕವಿಯಾಗು. ಇಲ್ಲದೊಡೆ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲ !
ನಿನ್ನ ಹಾಡನು ಕೇಳಿ ಮೆಚ್ಚುವವರಿಲ್ಲ !

ಎನುತ ಕವಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಹಸಿವ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ
ಹಿಡಿದು, ಹಿಡಿತದಿ ಹಿಗ್ಗಿ, ತಗ್ಗಿ ದುಡಿಸಿ,
ದೂರಿಡುವ ಕನ್ನಡದ ನಾಡ ಕವಿಗಳ ಪಾಡೆ
ಕೋಗಿಲೆಯ ಪಾಡೇನೊ ಎನಿಸಿತೆನಗೆ !

ಸುಂದರತೆಯಾನಂದ

ಸುಂದರತೆಯಾನಂದ ಅಮರವೆಂದನು ಅಂದು
ಕವಿ ಕೀಟ್ಸ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕನಸಿನಲಿ ಮೈಮರೆತು ;
ನನಸಿನಲಿ ತಾನೊಲಿದ ಸೌಂದರ್ಯದಲಿ ಬೆಂದು,
ಅದು ತನಗೆ ದೊರಕದೆಯೆ ಸಾಗಿಹೋಗುವುದರಿತು
ಸಾವ ಸುಖ ಬಯಸಿದನು ! ತಂಗಾಳಿ ಬೀಸುತಲಿ
ಹೊತ್ತು ತರುವಂದದಲಿ ಹೊಸ ಹೂವ ಪರಿಮಳವ,
ಸೌಂದರ್ಯ ಕಂಡೊಡನೆ, ಆನಂದ ಸೂಸುತಲಿ
ಹುದುಗಿಸುತ ತನ್ನೊಳಗೆ ತಹುದು ದುಗುಡದ ನೋವ !
ಮೊದಲ ಪರಿಚಯವಾಗಿ ನಿನ್ನ ನೋಡುತಲಂದು,
ಇನಿತು ದಿನವೂ ಬಯಸಿ, ಯುಗ ಯುಗದ ಕನಸಿನಲಿ
ನೆನೆದ ಸೌಂದರ್ಯವೇ ನನಗೆ ದೊರಕಿಹುದೆಂದು
ಹಿಗ್ಗಿದೆನು ಸಂತಸದಿ !–ಅಂದಿನಾನಂದದಲಿ
ಮುಚ್ಚಿತ್ತು ಈ ನೋವು ! ನೀನೆಲ್ಲೊ, ನಾನೆಲ್ಲೊ
ಇಂದು ! ಅದಕಾಗಿಯೇ ಅಂದು ಕೂಡಿದೆವೆಲ್ಲೊ !

ಜಗ ಬದಲಾದರು ಜೀವನ ಬದಲದು !

ಜಗದೊಳಗೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯು ಕ್ರಾಂತಿ
ಹಬ್ಬಿ, ದಲಿತ ಜನಜೀವನದುನ್ನತಿ
ಸಾಧಿಸುತಿದೆ. ತರುತಿದೆ ಶಾಂತಿ.
ನನ್ನ ಬಾಳಿಗಿನ್ನೆಲ್ಲಿದೆ ಹೊಸ ಗತಿ ?
ಜಗ ಬದಲಾದರು, ಜೀವನ ಬದಲದು !

ರಷ್ಯದ ವೀರರ ಕೆಚ್ಚು ಕಾಳಗ,
ಏಷ್ಯದ ಜನತೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ರವ,
ವೊಳಗಿವೆ ನಾಳಿನ ಮಂಗಳದೋಲಗ.
ಆದರು ನನಗಿಲ್ಲದರೊಂದನುಭವ !
ಜಗ ಬದಲಾದರು, ಜೀವನ ಬದಲದು !

ನಾಡಿನ ಬಾಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಿರಿ
ಸಾಧಿಪರಾಡುವ ಮಾತುಗಳೇನು
ಒಲವಿನ ಗೆಳತಿಯು ಅಳಿದ ನೆನಪು ಝುರಿ
ತುಂಬಿಹ ಕಂಬನಿ ನಿಲ್ಲಿಪುವೇನು ?
ಜಗ ಬದಲಾದರು, ಜೀವನ ಬದಲದು !

ಯಾವುದ ನೆನೆಯಲಿ, ಯಾವುದ ಬಿಡಲಿ ?

ನಾವೀರ್ವರು ಜತೆಗೂಡುತ ಕಳೆದಾ
  ಸುಖದ ಹೂವ ಹೊಂಬಾಳನು ನೆನೆವೆನೆ,
ಕಣ್ಣು ಮಿಡಿಯುವುದು ದುಃಖದ ಹನಿಯಳಿದಾ
  ಬಾಳಿಂದಿಲ್ಲವೆ, ಸೇರಿರೆ, ಅಳಿಮನೆ!
    ಗೆಳತಿ, ಯಾವುದ ನೆನೆಯಲಿ, ಯಾವುದ ಬಿಡಲಿ ?

ಅಂದು ಒಲವಿನ ಮೊದಲಿನ ಮುತ್ತಲಿ
  ಲಜ್ಜೆ ಸಂತಸದ ಕಮಲದ ಮುಖವನು
ನೆನೆದರೆ, ತರುವುದು ಕೊನೆಯ ಚಣಗಳಲಿ
  ಸಾವದ ಸೆರೆಮಾಡಿದ ಹದನು !
    ಗೆಳತಿ, ಯಾವುದ ನೆನೆಯಲಿ, ಯಾವುದ ಬಿಡಲಿ ?

ಸುಖ ನೆನೆದರೆ, ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬರುವುದು
  ದುಃಖದ ಬಾನಿನ ಶೂನ್ಯದ ಮರು ದನಿ !
ದುಃಖವ ನೆನೆದರೆ, ವಿರಹದ ಬಾಳಿದು
  ಸಾವಿನ ಕಡಲಲಿ ಆಯಿತೊಂದು ಹನಿ !
    ಗೆಳತಿ, ಯಾವುದ ನೆನೆಯಲಿ, ಯಾವುದ ಬಿಡಲಿ ?

ಓ ಬೆಂಕಿ !

ಓ ಬೆಂಕಿ ! ಸಾಗರದ ನೂರ್ಲಕ್ಷ ಅಲೆಗಳಿಗೆ
ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಿದಂತೆ ಕೆನ್ನಾಲಗೆಯನೆತ್ತಿ
ಹೊರಳಿಸಿದೆ ! ಈಗಿನ್ನು — ಕಳೆದಿಲ್ಲ ಅರೆಗಳಿಗೆ! —
ದಡದ ಮರಳಿನ ಅಮಿತ ಸೇನೆಯನು ಹಿಂದೊತ್ತಿ,
ತಡಿಯೆಲ್ಲ ತನಗೆಂದು, ಮುನ್ನುಂದೆ ಒತ್ತೊತ್ತಿ,
ಮೇಲೇರಿ, ಗರ್ಜಿಸುತ, ನೀಲಿಮೆಯ ಆಗಸಕೆ
ಸಾರಿ ತನ್ನೆದೆಯಾಸೆ, ಕೆರಳಿ, ತಡಿಯನು ಮುತ್ತಿ
ನೊರೆಯಾಗಿ ಹರಿದಾಡಿ, ಮುರಿದಿರಲು ಮನದೆಣಿಕೆ
ಹಿಂದೋಡಿ, ಮಗುದೊಮ್ಮೆ ಮೈಲಿಯೆತ್ತರದೊಂದು
ಹಾವಿನಾಕಾರದಿಂ ಬಂದು ಹೆದರಿಸಹೊರಟು
ದಡದೆಡೆಗೆ ಸರಿದಂತೆ, ಹೆಡೆ ಭೂಮಿಗಿಳಿತಂದು
ಬರಿಯ ಅಡಿ ನೀರಾಗಿ, ಎದೆಯಾಸೆ ಸುಳಿಮುರುಟು
ಸಸಿಯಾಗಿ — ದ್ವೇಷದಿಂ, ಕೋಪದಿಂ, ಉರಿಹತ್ತಿ,
ಸಾಗರವು ಉರಿಯುತಿದೆ — ಕೆಂಪಲೆಯ ಉರಿಬತ್ತಿ !

ನನ್ನ ವೀಣೆಯು ಮಲಗಿದೆ!

ಹಗಲ ಹೊನ್ನಿನ ಕಿರಣರಾಸಿಯ ಬೆಳಕು ಕತ್ತಲ ಮಡಿಲಲಿ
ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸೆ ಸಂಜೆರಾಗದ ಜೋಗುಳದ ಸವಿನುಡಿಯಲಿ,
ಗಾಳಿ ತೂರಿದೆ ಮೇಘಮಾಲೆಯ ಮುಗಿಲ ಮಂಟಪ ಗೆಜ್ಜೆಗೆ
ಮಾಲೆಯಾಗಿಡೆ ನಿಶೆಯ ಒಲವಿನ ರವಿಯ ನೀರವ ಸೆಜ್ಜೆಗೆ !

ಹೊನ್ನ ಹೊರಗನು ತೊರೆದು ಭೂಮಿಯು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣವ
ತಾಳಿದೆ ;
ಋತು ವಸಂತವು ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ, ಶಿಶಿರ ದೂರಕೆ ಸಾರದು!
ಜಗದ ವೀಣೆಯು ನುಡಿಯುತಿರುವುದು, ನನ್ನ ವೀಣೆಯು
ನುಡಿಯದು !
ಎದೆಗೆ ಜವ್ವನ ಋತುವು ಬರುತಿರೆ, ನುಡಿವ ತಂತಿಯೆ ಮುರಿದಿದೆ !

ನೀಲಮಂಚದ ಮೇಲೆ ತಾರೆಯ ಮೊಲ್ಲೆ ಹೂಗಳನೆರಚುತ
ಸುತ್ತು ಮೋಡದ ಮುತ್ತು ಹವಳವ ಕಿತ್ತು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಚೆಲ್ಲುತ
ಶಶಿಯ ಒಲವಿನ ಕಿರಣದುದಯಕೆ ಇರುಳು ಕಾದಿರೆ ನಾಚುತ
ಸುಪ್ತ ಗೀತವ ಮತ್ತ ರಾಗದಿ ತಪ್ತ ಕೋಕಿಲ ಹಾಡಿದೆ !

ಶಶಿಯು ತೋರಲು ನೀಲದಿರುಳಲಿ ತಾರೆಗಡಣದ ಮಧ್ಯದಿ
ಒಲವ ಗೀತದ ನಾಡಿ ಮಿಡಿದರು ವೀಣೆಯೇತಕೊ ಸೊರಗಿದೆ.
ಇರುಳ ರಾಗವು ಹೂವ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿ ಕಾದಿರೆ ಮೌನದಿ
ಉಷೆಯು ಬಾರದೆ ಹಾಡಲೇತಕೆ ಎನುತ ವೀಣೆಯು ಮಲಗಿದೆ!

ಅಂದು — ಇಂದು

ಬಿಗುಮಾನ ಒಂದೆಡೆಗೆ ; ಬಿಂಕ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ.
ಬೇರಾವುದೋ ಹೊಸತು ಭಾವವಾವರಿಸಿರಲು
ಮೊದಲ ಪರಿಚಯದಂದು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡದೆಯೆ
ಮೌನದಲಿ ಮಾತುಗಳ ಮುಳುಗಿಸುತ ಹಿಗ್ಗಿದೆವು.
ಚಪಲ ಚಂಚಲ ಕಣ್ಣು ನೋಡಲೆಳಸುತಲಿತ್ತು!
ಹೃದಯ ಹರಿಯುತಲಿರಲು ಒಲವ ಹೊನಲಾಗುತಲಿ
ಅಂತು ಎಂತೋ ಏನೊ ತಂಗಾಳಿ ಬೀಸಿತ್ತು.
ಒಂದೆ ಹೂವರಳಿತ್ತು ನಮ್ಮಿರ್ವರೆದೆಗಳಲಿ !

ಆ ಹೂವ ಬಾಳಿಂದು ಚೂರು ಚೂರಾಗುತಿದೆ !
ಅಂದಿನಂತಲ್ಲಿಂದು ಅಗಲಿಕೆಯ ಅರುಣ ದಿನ !
ಆನಂದ ಸಾಗರದಿ ಮಿಂದ ಎರಡಾತ್ಮದೆದೆ
ದಳವೆಲ್ಲ ಬೇರಾಗಿ ಚೂರಾಗಿ ಅಳಿವ ದಿನ !
ಮೊದಲ ಪರಿಚಯದಂತೆ ಸಾವಿನೀ ದಿನವಲ್ಲ.
ಆದರೂ ಮೌನ ಮಾತಿನ ಮಸಣ !— ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ !

ಗೆಳತಿ, ನೆನಪೇತಕೆ ಬರುವುದೊ?

ಕೋಗಿಲೆಯೊಲವನು ಉಲಿದಾಗ,
ಪೂರ್ವದ ಗಾಳಿಯು ಸುಳಿದಾಗ,
ಪುಲಕದಿ ಮನ ಮೈ ಮರೆತಾಗ,
　　ಗೆಳತಿ, ನೆನಪೇತಕೆ ಬರುವುದೊ ನಾನರಿಯೆ!

ಗುಲಾಬಿ ಹೂವುಗಳರಳಿ, ತಿರೆ
ಮಲಾಮೆಯಿಂದಲಿ ಮೆರೆಯುತಿರೆ,
ಬಾಳಿನ ಕಂಬನಿ ಮರೆಯುತಿರೆ,
　　ಗೆಳತಿ, ನೆನಪೇತಕೆ ಬರುವುದೊ ನಾನರಿಯೆ!

ಸಂಜೆಯ ಬಂಗಾರದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ,
ಇರುಳಿನ ಕಾಳಿಯ ಪೂಜಿಸುವಲ್ಲಿ,
ಮಂಜಿನ ಹೂಮಳೆ ಕರೆದಿರುವರಲ್ಲಿ,
　　ಗೆಳತಿ, ನೆನಪೇತಕೆ ಬರುವುದೊ ನಾನರಿಯೆ!

ಬಾನಲಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಕುಡುಗೋಲು
ತಂಪು ಸಿಡಿಲಿನೊಲು ಸಾಗಿರಲು,
ಹೃದಯ ಎಲ್ಲಿಯೋ ದೂರ ಹಾರಿರಲು,
　　ಗೆಳತಿ, ನೆನಪೇತಕೆ ಬರುವುದೊ ನಾನರಿಯೆ!

ಅರೆನಿದ್ರೆಯ ಮಡಿಲಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ
ಉಯ್ಯಾಲೆಯನಾಡಿರೆ, ಎಳ ಗರಿಕೆ
ತಾರೆಯ ಸಂಗಕೆ ಕಳುಹಿರೆ ಕೋರಿಕೆ,
　　ಗೆಳತಿ, ನೆನಪೇತಕೆ ಬರುವುದೊ ನಾನರಿಯೆ!

ಬಿಳಿ ಮೋಡದ ನಡುವಿನ ನೀಲದಲಿ
ಸುಳಿ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದ ತೀರದಲಿ
ಬಳಿ ಸಾರುವ ಇರುಳಿನ ರಾಗದಲಿ
ಗೆಳತಿ, ನೆನಪೇತಕೆ ಬರುವುದೊ ನಾನರಿಯೆ !

ಕಾರಂಜಿ ಕೆರೆಯ ಬಳಿ

ಗಾಳಿಯುಲ್ಲಾವುದೋ ಕೋಗಿಲೆಯು ತನ್ನೆದೆಯ
ಅಳಲ ತೇಲಿಬಿಡುತಿದೆ. ದೂರದಲಿ ನೀಲಿಮೆಯ
ಆಗಸಪಲೊಂದೊಂದು ಬಿಳಿಯೆಳ್ಳು ಸಿಡಿದಂತೆ
ನಕ್ಷತ್ರ ಮೂಡುತಿರೆ, ಮೂಡಲೋ ಬೇಡವೋ
ಎನುತ ಚಿಂತಿಸುತೊಂದು ಎಳತಾರೆ ಕತ್ತಲಲಿ
ಬೆದರಿ ಹೊದ್ದಿದೆ ಮುಸುಕು ! ಕಾರಂಜಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ
ಅಲಗುವುದೊ, ಮಲಗಿಹುದೊ, ಎನುವಂತೆ ಸುಳಿಯುತಿಹ
ಮೆಲ್ಲಲೆಗಳಾಳದಲಿ ನೆರಳುಗಳು ನಡುಗುತಿವೆ !
ಅವು ತೊಟ್ಟ ನೀರಂಗಿಯಲಿ ಕಾಲ ಮಾಡಿಟ್ಟ
ಹರುಕಿನಲಿ, ತಾರೆಗಳ ಛಾಯೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿರಲು,
ದೂರದಲಿ, ಮೂಡಲಕೆ, ಕಂಬವೊಂದರ ಮೇಲೆ
ಮಂಕಡರಿ ಮಿಣುಕುತಿಹ ದೀಪದರೆನೆರಳೊಂದು
ಅಲೆಗಳಾಳದ ಇರುಳ ಭೇದಿಸುತ ಅತ್ತಿತ್ತ
ಒಸರುತಿದೆ. ಆ ಮೂಲೆಯೊಳಗೊಂದು ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ
ನೀರೊಳಗ ಮೀನುಗಳ ಸಂಸಾರವನು ಹೊಂಚಿ
ಕಾಯುತಿದೆ. ಇತ್ತ ಮೃಗಶಾಲೆಯಲಿ, ಬಂಧನದ
ಕೂಳನುಣ್ಣುತ ಮರುಗಿ, ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಹಂಬಲಿಸಿ,
ಒಲ್ಲದೆಯೆ ಬಲ್ಲಿದರ ಬಿಲ್ಗಳಿಗೆ ನೇಣಾಗಿ,
ಕಾತರದಿ, ಸಂಕಟದಿ, ಇರುಳಲೇ ನರಳುತಿಹ
ಹಾರು ಹಕ್ಕಿಗಳೆದೆಯ ಕೊರಗ ದನಿಯೊಳು ದನಿಯ
ಕೂಡಿಸಿವೆ ಕಾಡ ಹುಲಿ ಸಿಂಹಗಳು. ಅದ ಕೇಳಿ
ಮಾರುದನಿ, ಆ ಕಡೆಗೆ, ಮಾನವನ ಮುಗಿಲಾಸೆ
ಬಿಂಬಿಸುತ, ಚಾಮುಂಡಿ ಬೆಟ್ಟ ನೆಟ್ಟನೆ ನಿಂತು

ಮುಗಿಲಿಗೀಟಿಯು ಹಾಕಲೆನುವಂತೆ ನಿಮಿರಿಹುದ
ಕಂಡು ಹಿಂದೆಗೆಯುತಿದೆ; ಮೌನಕ್ಕೆ ಶರಣಾಗಿ
ನೀರಿನಲಿ ಮುಳುಗುತಿದೆ. ನೀರ ಪಕ್ಕದ ಹಾದಿ
ತುಳಿಯುತಿಹ ಗೆಳೆಯರಗೊ, ಕತ್ತಲಲಿ ಬರಿಯೆರಡು
ನೆರಳಾಗಿ ಸರಿದಿಹರು. ಅವರಲೊಬ್ಬನ ದನಿಯ
ಹೆಣ್ತನದ ಮಾಧುರ್ಯ, ಅಳಿದ ಬಾಳಿನ ಒಂದು
ಸವಿಗನಸ ನನಸಂತೆ, ಹೃದಯದೊಳ ಇಂಚರದಿ
ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗುತಿರೆ, ಮೈ ಮನಸು ಮೇಲೇರಿ
ಆಗಸದ ಮಡಿಲಿನಲಿ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುತಿಹ
ಬಿಳಿ ಮೋಡದೊಳಗೊಂದು ಕಣವಾಗಿ ಇಣುಕುತಿದೆ.
ಕೇಳುತಿದೆ– ಸ್ವರ್ಗದೊಳಗಿಂತು ಆತ್ಮೀಯತೆಯ,
ಗೆಳೆತನದ, ನೆನಪುಗಳ, ಪ್ರೇಮದುನ್ಮಾದಗಳ
ನೋವು ನಲ್ಮೆಗಳುಂಟೆ?– ಇಲ್ಲಿರಲು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ?

ಏಳೆನ್ನ ಮನದನ್ನೆ

ಏಳೆನ್ನ ಮನದನ್ನೆ, ಏಳು ಚೆನ್ನಿಗ ಕನ್ನೆ
  ಏಳು ಮೂಡಲ ಕೆನ್ನೆ ಕೆಂಪಾಯಿತು.
ಬಾಳ ಬೃಂದಾವನದಿ, ನಾಳೆಯೊಲವಿನ ರವದಿ,
  ಆಸೆ ಮರೆಯುತಲಿಹುದು ಕಳೆದ ನಿನ್ನೆ!

ಕೊಳದ ನೀರಲಿ ಶಾಂತಿ ಮೂಡಿಹುದು. ರವಿ ಕಾಂತಿ
  ಬೆಳ್ಳಿಯಲೆಗಳ ಭ್ರಾಂತಿ ಹೊಳೆಯುತಿಹುದು.
ತೀಡುತಿಹ ತಂಗಾಳಿ ಮಿಡಿಸದಿದೆ ಅಲೆಯೋಳಿ,
  ಇಂತಿರಲು ಕಮಲಕಳಿ ನಡುಗುತಿಹುದು!

ಬಿರಿದ ಹೂವಿನೊಳೊಂದು ದುಂಬಿ ಇರುಳಲಿ ಬಂದು
  ಒಲವಿನಲಿ ಮನ ನಿಂದು ಇರುಳನೆಲ್ಲ
ಕಮಲದಲಿ ಸೆರೆಯಾಗಿ, ಹೊರ ಜಗಕೆ ಮರೆಯಾಗಿ,
  ನಡುಗಿಸಿದೆ ಹುಚ್ಚಾಗಿ ದಳವನೆಲ್ಲ!

ಅಂತೆ ನಿನ್ನೊಲವಿನಲಿ ನನ್ನೆದೆಯ ಗೀತದುಲಿ
  ಶೃಂಗಾರದಳಗಳಲಿ ಸೆರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ,
ನಿನ್ನ ಬೇಡುತಲಿಹುದು, ತನ್ನ ನೀಡುತಲಿಹುದು.
  ಎದ್ದೇಳು ಕಣ್ಣಮಣಿ, ನಿದ್ದೆ ಮಿಕ್ಕಿ!

ಮೊದಲ ಮಳೆ

ಮೊದಲ ಮಳೆ ಬಂದಿಹುದು ಬೇಸಿಗೆಯೊಳಿಂದು
ಭುವಿ ಕಾದು ನಿಂದಿಹುದು ಬರುವುದೇ ಎಂದು
— ಕಾತರದಿ ಬೆಂದು

ಸಪ್ತ ರಾಗದ ದನಿಯ ಕೇಳಿದಂತೆ
ಸುಪ್ತ ಸ್ವರಗಳ ಮುತ್ತು ಚೆಲ್ಲಿದಂತೆ
ತಪ್ತ ಬಾಳುವೆಯೊಳಗ ಬೇಗೆಯನು ಅರಿತಂತೆ
ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಸೇರುತಿವೆ ಮೋಡ ಸಂತೆ.

ಕಾದಲರು ಕಾಣುವರು ನಗೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ;
ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಹೃದಯದೊಲವಿನಾನಂದ.
ಪೂರ್ವ ಗಾಳಿಯ ತಂಪು ಮೈದೋರಿ, ನಲವಿಂದ
ಎದೆಯ ಬೆಂಕಿಯು ಮೈಗೆ ನೀಡಿಹುದು ಬಂಧ !

ದೂರ ನೀಲದಲೇನೊ ಕೂಡಿ ನೀಲ,
ಮೂಡಿ ಬಂದಿತು ಹಿಂದೆ ಮೇಘಜಾಲ ;
ಗುಡುಗು ಸಿಡಿಲಿನ ಮೊರೆತದೆದೆಯ ಕಲ್ಲೋಲ,
ನಡುವೆ ಮಿಂಚಿನ ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳಾಲೋಲ !

ಹಸುರು ಹೂ ಚೆಲ್ವಿಕೆಯ ಹಸದ ನೀಡಿ,
ಕಲ್ಲೆದೆಗು ತಾಕಿಸುತ ಒಲವ ಮೋಡಿ,
ಎದೆ ತುಂಬಿ, ಕಾಲುವೆಯು ಮುಂದೆ ಮುಂದೋಡಿ
ಹಚ್ಚ ಬಾಳಿನ ಹಸದ ತರುತಿಹುದು ನೋಡಿ !

ಕನಸು ನನಸುಗಳೆಲ್ಲ

ಕನಸು ನನಸುಗಳೆಲ್ಲ ಯಾರಿಗೋ ಮುಡಿಪಾಗಿ
ಹಾಡುಗಳಲೆಲ್ಲೆಲ್ಲು ಯಾರದೋ ಛಾಯೆಯೇ
ಮೂಡಿರಲು, ಇದು ಯಾರು ? ಎನುತ ಕಾತರರಾಗಿ
ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲರು ನನ್ನ ಕಾಡುತಿರೆ, ನಿನ್ನನೇ
ಬಣ್ಣಿಸಲು ಹೊರಟಿಹೆನು; ನಿನ್ನ ನೆನವಿನಲೆನ್ನ
ಮನದ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ರಂಗಾಗಿ ಹಾರುತಿವೆ !
ಒಂದು ಸಂಜೆಯು ಕನಸು ಬಾಳಿನಿರುಳಿನ ಮುನ್ನ
ಮೆರೆದು ಮರೆಯಾಗುವ್ರೊಲು, ದುಗುಡದಲಿ ಮಾಸುತಿವೆ !

ಸಾವ ಮಡಿಲಿನ ನಿನ್ನ ದುಗುಡದಲಿ ಒಲವಿರಲು
ಬಣ್ಣನೆಯ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದಿಹ ಅದನೆಂತು
ಪದಗಳಲಿ ಪದುವಿಡಲಿ ? ಎದೆಯ ಕಂಬನಿ ಹರಿದು
ಬಾಳನಾವರಿಸುತಿದೆ! – ನಿನ್ನೊಲವ ಸುಖವಂತು
ಮುಗಿಲ ಮೋಡದಹಾಗೆ ಮಾಯವಾಗಿರಲಿಂದು,
ಉಳಿದಿಹುದು ಕಂಗಳಿಗೆ ಹಗಲುಗನಸಿನ ಬಿಂದು !

ಪಡುಗಡಲು

ಹೊಡೆ – ಹೊಡೆ – ಹೊಡೆ
ಪಡುಗಡಲಿನ ತೆರೆ
  ತಡಿಯೊಡೆಯುವವರೆಗೂ,
ತಡೆ – ತಡೆ – ತಡೆ
ಕಡಲಲೆಗಳ ಹೆಡೆ
  ದಡ ಮುಟ್ಟುವವರೆಗೂ.

ನಡೆ – ನಡೆ – ನಡೆ
ಕೆಡೆದೆಬ್ಬಿಸುತಲೆ
  ಮುಗಿಲಪ್ಪುವವರೆಗೂ,
ಕಡೆ – ಕಡೆ – ಕಡೆ
ಕಡೆದುಬ್ಬಿಸು ತೆರೆ
  ನೊರೆಯಾಗುವವರೆಗೂ.

ಮಡು – ಮಡು – ಮಡು
ಬಡಿವಾರದ ನೊರೆ
  ಕುಣಿದಾಡುವ ಸೆರಗು,
ಪಳ – ಪಳ – ಪಳ
ಥಳ ಥಳಿಸುವ ನೊರೆ
  ಪರೆ ಕಳಚುವವರೆಗೂ.

ಸುಡು — ಸುಡು — ಸುಡು
ರವಿಯುರಿಯುತಲಿರೆ
 ಅಡಿ ಮುಟ್ಟುವವರೆಗೂ,
ಬುಳು — ಬುಳು — ಬುಳು
ಕಡಲಂಚಿನ ಕಿರಿ
 ಒಯ್ಯಲಿನೆಡೆ ಬುರುಗು.

ಉರಿ — ಉರಿ — ಉರಿ
ಕೆನ್ನಾಲಗೆಯುರಿ
 ಕಡಲಾ ಕೊನೆವರೆಗೂ,
ಅಲೆ — ಅಲೆ — ಅಲೆ
ಉರಿ ಹೊತ್ತಿರೆ
 ಸಾಗರ — ಸುಡುತರಗು.

ಸಿರಿ — ಸಿರಿ — ಸಿರಿ
ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಸಿರಿ
 ಮುಗಿಲಂಚಿನವರೆಗೂ,
ಕರಿ — ಕರಿ — ಕರಿ
ಕರಿ ಸೀರೆಯ ನಿರಿ
 ಇರುಳಿಳಿಯುವವರೆಗೂ.

ಧಗೆ — ಧಗೆ — ಧಗೆ
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯು ಹೊಗೆ
 ಗಾಳಿಯು ಸುಳಿ ಸೆರಗು
ಮೊಗೆ — ಮೊಗೆ — ಮೊಗೆ
ಮೊಗೆ ನೀರಿನ ಹನಿ
 ಮೈ ಮುಚ್ಚುವವರೆಗೂ.

ಸಿಡಿ – ಸಿಡಿ – ಸಿಡಿ
ಸಿಡಿಲಂತಕನೊಲು
ಮುಡಿಯುರುಳುವವರೆಗೂ,
ಬಡಿ – ಬಡಿ – ಬಡಿ
ಭೋರ್ಗರೆಯುತ ನಡಿ
—ಅಡಿಗೆರಗುವವರೆಗೂ.

ಆಟವಾಡುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡು

" ಆಟದಲಿ ನಿಮಗಿರುವ ಹಿಗ್ಗು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹಬ್ಬಿ
ನನ್ನನೂ ಆವರಿಸಿ ಸೆಳೆಯುತಿದೆ, ನಿಮ್ಮೆಡೆಗೆ
ಕೂಡಿ ಆಡುವೆನೆನುವ ಆಸೆ ಎದೆಯನು ತಬ್ಬಿ
ಎಳತನವನೆಬ್ಬಿಸಿದೆ. ಕಳೆದ ಕಾಲದ ಕಡೆಗೆ
ನೆನವು ಹರಿಸಿದೆ ಇಂದು."
ಅದು ಹಿಂದೆ, ಬಲು ಹಿಂದೆ,
ಇನ್ನು ಎಳತನದಲ್ಲಿ, ನೆರೆಯ ಹುಡುಗಿಯ ಕೂಡ
ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆಯನು ಆಡುತಿರೆ, ನಾನೆಂದೆ :
" ನಿನ್ನ ಹಿಡಿದರೆ ನಾನು, ನೀನೆನ್ನ ಎದೆಗೂಡ
ಹಕ್ಕಿಯಾಗುವೆಯೇನು ? " ಅದಕೆ ನನ್ನುಷೆ ನಾಚಿ,
ಕಣ್ಗೆ ಕಣ್ಣೂಡಿಸುತ, ಎಳೆಯೊಲವ ಸವಿ ನಗೆಯ
ನಕ್ಕು, ' ಹೂಂ ' ಎಂದವಳು, ನಾಲಗೆಯ ನಸು ಚಾಚಿ,
ನನ್ನನಣಕಿಸಿ ನುಸುಳಿ, ಅವಿತುಕೊಳ್ಳುವೆನೆನುತ
ಓಡಿದಳು. ಆಕೆ ಅವಿತಿಹಳೆಲ್ಲೊ, ಅದ ಕಾಣೆ !
ಎದೆಗೂಡು ಬರಿದಾಗಿ ಕೂಗುತಿದೆ ಅವಳನೇ !

ಕಣ್ಣೀರಿನ ಕಡಲಿನ ಮೇಲೆ !

ಕಣ್ಣೀರಿನ ಕಡಲಿನ ಮೇಲೆ
ಮಿಂಚಿದೆ— ನನ್ನೀ ಬಾಳಿನ ಒಲವಿನಲೆ !

ದೂರ ತೋರಿದಾ ನೀಲ ಬೆಟ್ಟಗಳ ನೀಲ ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ
ಮುಳುಗು ಸೂರ್ಯನಾ ಕೆಂಪು ಕಾಡಿಗೆಯ ಬಣ್ಣ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ
ತಾರೆ ಓರೆಯಲಿ ನಿಂತು ನೋಡುತಿರೆ, ಅಲೆಯು ಮೇಲೆ ಹೊಮ್ಮಿ
ಚಿಣ್ಣ ಚಿಣ್ಣನೇ ದುಗುಡ ಹನಿಗಳಲಿ ಹಾರುತಿಹುದು ಚಿಮ್ಮಿ !

ನಾವು ಪಡೆದುದಿದು ; ಜೀವ ನೀಡಿದುದು ; ಸಾವು ತಂದುದಿದನೆ ?
ಕೇಳಿ ಕಾಡಿ ಯುಗ ಬಾಳ ವಿರಹದಲಿ ತಂದ ಹಸದ ಹದನೆ ?
ಗಾಳಿ ಸೆರಗಿನಲಿ ಹೋಳುವಡೆಯುತಲಿ ಮುಗಿಲು ಸಿಡಿಯುವಂತೆ
ನನ್ನ ಬಾಳಿನಲಿ ಚೆನ್ನೆ ಸಾಗಿದಳು ತಾರೆ ಮರಳುವಂತೆ !

ಹಗಲು ಬರುವುದೋ ? ಇರುಳು ಕಳೆವುದೋ ? ಆಸೆ ಉಕ್ಕಲಹುದೊ ?
ಬಾಳ ತುಂಬಿರುವ ಗೋಳ ಮರೆಯುತಲಿ ನಾಳೆ ಒಕ್ಕಲಹುದೊ ?
ಚಿಂತೆ ಚಿತೆಗೆ ಬಲಿ ನಿಂತು ಉರಿಯುತಿಹ ತವಕಗೊಂಡ ಮನವ
ಶಾಂತಗೊಳಿಸಲೆಂದೆಂತು ನಡೆಸಿದರು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಉಷೆಯ !

ಜೈಲಿನ್ಕಂಡಿ

ಲಾವಣಿ, ರಚನೆ: ೫ನೆಯ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೪೩. ಮೈಸೂರು

ಮಾನವ ಜನ್ಮದಾಗ್ ಹುಟ್ಟಿದ್ಮೇಲೆ
ಏನೇನ್ಕಂಡಿ
ಜೀವನ್ದೊಳ್ಗೆ ಸಾಯೋತನ್ಕ
ಗಂಡಾಗುಂಡಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರಂ ಸ್ಟೇಷನ್ನೊಳ್ಗೆ
ಕುಳಿತ್ಕೊಂಡಿ
ಬರೀತೇನೆ ಲಾವಣಿ ಒಂದು,
ಜೈಲಿನ್ಕಂಡಿ.

ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಜೈಲಿನ್ಕಡ್ಗೆ
ಸುಳ್ದಿರ್ಲಿಲ್ಲ
ಜೈಲಿನ್ಜೀವ್ನ ಹೆಂಗಂಬೋದ್
ತಿಳ್ದಿರ್ಲಿಲ್ಲ !

ಸಾವಿರ್ದೊಂಬೈನೂರ ನಲ್ವ-
ತ್ಮೂರ್ನೇ ಇಸ್ವಿ
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರು ಐದ್ನೇ ತಾರೀಕ್
ಜೈಲಿಗ್ಬಂದ್ವಿ !

ಪೋಲೀಸ್ನೋರು ಮೀಟಿಂಗಾದ್ಮೇಲ್
ನನ್ನನ್ಹಿಡ್ದು

ನನ್ನೇಲ್ನಂಬ್ಕೆ ಇಲ್ದೋರಂಗೆ
ಬೀಗಾ ಜಡ್ದ್ರು;

ಲಾಕಪ್ನಾಗೆ ಸೇರಿತ್ತು
ಎರ್ಡಿಂಚ್ಕಸ
ಮಾಡೋದೆಂಗೆ ಎನ್ನಿಸ್ಬಿಡ್ತು
ಅದ್ರಾಗ್ವಾಸ!

ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಗಂಟೆ
ಹೊಡ್ಕೋಳ್ತಿತ್ತು
ಬೂಡ್ಸಿನ್ಧಕ್ಕೆಯೊಳ್ಗೆ ಎದೆ
ಧಸ್ಸೆನ್ನಿತ್ತು.

ಲಾಕಪ್ನಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೋಡೋಕ್
ಇತ್ತೊಂದ್ಕಿಂಡಿ
ಅದ್ರಿಂದೊಳ್ಗೆ ಗುಬ್ಬಚ್ಚ್ಯೊಂದು
ಬರೋದ್ಕಂಡಿ.

ಹೊರಗ್ಗಾಳೀಲ್ ಕುಣ್ದಾಡ್ತಿದ್ವು
ಮರ್ದೆಲ್ಗೋಳು
ನಿಮ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನವ್ಗಿಲ್ವಲ್ಲ
ಅಯ್ಯೋ ಗೋಳು!

ಎಂಬೋ ಯೋಚ್ನೆ ತುಂಬಿ ಬಂತು
ಮನಸ್ನೊಳ್ಗೆ
ಕೆನ್ನೀರ್ತುಂಬ್ತು ತಕ್ಷಣ್ವೇನೆ
ಕಣ್ಣಿನೊಳ್ಗೆ!

ಕಣ್ಣೀರ್ನೊಳ್ಗೆ ಕಾಣ್ದೇಹೋಯ್ತು
ಜೈಲಿನ್ಕಟ್ಟು

ಬಿಚ್ಚಿಹೋಯ್ತು ಒಂದ್ ಕ್ಷಣ್‌ದಲ್ಲೆ
ಸ್ವಪ್ನದ್ಕಟ್ಟು !

*   *   *

ಹಿಮಾಲಯ ಮಲೆ ಮೇಲೆ
ನಾಡಿನ್ಪಾವ್ಲ
ಹಾರ್ತಾ ಇದೆ ಅದರ್ಮೇಲೆ
ಬಾನಿನ್ಗುವ್ಟು !

ಬಾವ್ಟದ್ವಾದ ತೊಳೀತಿದೆ
ಗಂಗಾ ನದಿ
ಅದ್ಕೇ ಅದು ಭಾರತದಾಗೆ
ಪಾವನ ನದಿ !

ಬಾವ್ಟವನ್ನು ಹಿಡ್ದಿದ್ದಾರೆ
ಗಾಂಧೀಯೋರು
ಎಡ್ಬಲ್ದಲ್ಲಿ ಜವ್ಹರ್ಲಾಲು
ಆಜಾದರು.

ಎಲ್ರೂ ಕೂಗ್ತಾರ್ "ಬೋಲೋ ಭಾರತ್
ಮಾತಾಕಿ ಜೈ"
ಭಾರತ್ಮಾತೆ ಉತ್ರ ಕೊಟ್ಳು
"ಗಾಂಧೀಕಿ ಜೈ !"

ಸುಂದರ ಉಷಾ ಸ್ವಪ್ನ

ಮುಗಿಲ ಹಣೆಯಲಿ ಹೊಳೆವ ಅಳಿತಾರೆಗಳು ರವಿಯು
ಹಗಲಿನಲಿ ಹುಟ್ಟುತಿರೆ ಮಾಸಿಹೋಗುವ ತೆರದಿ,
ಭಾವಗಳು, ಬಯಕೆಗಳು, ನೂರಾರು ಚಿಂತೆಗಳು,
ಕನಸು ಮನವಾವರಿಸೆ, ಒಲವ ಸುಂದರ ರವದಿ
ಮಾಯವಾಗುತಲಿಹವು. ಉರುಳಿರುವ ತಾರೆಗಳ
ಗತಿಯ ಕೇಳುವುದೇಕೆ? ಹಗಲಿನೆಳಬಿಸಿಲಿನಲಿ
ಹೊಳೆಯುತ್ತ, ಕುಣಿಯುತ್ತ, ಹುಲ್ಗರಿಕೆ ಮೇಲ್ಸುಳಿತ
ಮಂಜುಹನಿ ಮನವನೇ ಮರೆತಂತೆ ರಂಗಿನಲಿ,
ಕಳೆದ ಕಾಲದ ದುಗುಡದೇಕಾಂತಗಳ ಮರೆತು,
ಒಲವಿನಾನಂದದಲಿ, ನೀ ಬಂದು, ನನ್ನ ಉಷೆ,
ನನ್ನೊಲವನರಳಿಸಲು, ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ನನ್ನೆದೆಯು
ಹಿಂದೆಂದು ಕಾಣದಿಹ ಹೊಸ ಹಾಡ ಸೊಗಸ ಹಸೆ
ಹಾಸುತಿದೆ! ಇಂದಂತೆ ಮುಂದೆಯೂ ಉಳಿದೀತೆ?
ಸುಂದರ ಉಷಾ ಸ್ವಪ್ನ ಅಳಿಯದೆಯೆ ಬಾಳೀತೆ?

ಕನಸೊಂದ ಕಂಡೆ

ನಿನ್ನಿರುಳು ಕನಸೊಂದ ಕಂಡೆ. ಅತ್ತ ಕಡೆಯಲಿ,
ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ, ಕೊಂಚ ಓರೆಗೆ ತೋರುತಿರಲು ಎಳೆ
ಚಂದ್ರ, ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿಯೆ ಕುಳಿತೆನ್ನ ಮುಂಗಡೆಗೆ
ಕಂಬಿಗಳ ನೆರಳು ಮಲಗಿತ್ತು. ಅತ್ತಿತ್ತ ತುಸು
ಬೆಳಕು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಾವುದೋ ಕಿರುಗತೆಯ ಬೆಳೆ
ಕೂಡಿಸಿದ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಕೂಟ. ಅದು ಸರಿದು
ಯಾವುದೋ ನದಿತೀರದಲಿ ಕುಳಿತಂತೆ. ಬೆಳಕು
ಆಗಲೇ ಕಾದು ಬೆಳ್ಳಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪಕ್ಕದಲಿ
ನನ್ನೊಲವು, ಬಲು ದಿನಕೆ ಹಿಂದೆ ನನ್ನನು ಅಗಲಿ
ಹಾರಿಹೋದವಳಿಂದು ನನ್ನ ಬಳಿ ಕುಳಿತುದಕೆ
ಮನಕಾವ ಸಂಶಯವೂ ತೋರದು ; ಅದನವಳ
ಕೇಳುವೆನು ಎಂದೆನುವ ತವಕವೂ ಬರಲಿಲ್ಲ.
ನಾನವಳ ಮೊದಲ ದಿನ ಮುತ್ತಿಟ್ಟ ನೆನಪಿನಲಿ,
ನಗೆಗಾಗಿ, ನನ್ನೊಲವ ಕುರುಹೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಕಿರು-
ಕನ್ನಡಿಯಲಿಬ್ಬರೂ ಚಂದ್ರಬಿಂಬವ ಕಂಡು
ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ನೋಡಿ, ನೋಡಿಯಾ ಗುಂಗಿನಲಿ,
ವೀಳೆಯವ ಮೆದ್ದೊಡನೆ ಸೊಕ್ಕಿ, ತಲೆ, ಎರಡು ಚಣ
ಹಂಗುಗಳ ಮರೆತು, ಹಾಯಿಯಲಿ ಹರಿದಾಡುವೊಲು
ಹರಿದೆವು. ಚಂದ್ರಬಿಂಬ ಕನ್ನಡಿಯ ಕಟ್ಟಿನಲಿ
ಸವಿಗಟ್ಟಿ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ನನ್ನವಳ ಕಂಗಳಲಿ
ಹಿಗ್ಗಿತ್ತೊ, ಏನೊ ಅದ ಕಾಣೆ, ಎಂತೋ ಏನೋ
ಮನಸು ಮಿಡುಕಿನಲಿ ಮಾಧುರ್ಯವಿಳಿಸಿಕೊಂಡದ
ಸವಿದಿತ್ತು.

ಒಂದೆ ಚಣ! ಕನ್ನಡಿಯು ಕೈಜಾರಿ
ನೂರು ಚೂರಾಗೊಡೆದು, ಸಿಡಿದು, ಪುಡಿಯಾಗಲ್ಲಿ
ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಕೋರೈಸಿ ಬಿತ್ತು. ಒಂದೊಂದು ಅಣು
ಗಾಜಿನಲಿ ಒಂದೊಂದು ಚಂದ್ರಬಿಂಬ ತೋರಿತು;
ಚಕಮುಕಿಯ ಕಲ್ಲಿನಿಂ ಕಿಡಿ ನೂರು ಹಾರಿದೊಲು
ಚಂದ್ರ ತನ್ನಾಟೋಪದಲಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಮಿಣುಕು ಕಿಡಿ
ಎನುವಂತೆ ಬೆಳಗಿದುವು; ನೂರು ಕತ್ತಿಯ ಹೊಳಪು
ಒಮ್ಮೆಗೇ ಚಕಚಕಿಸಿ ಕಣ್ಗೆ ಕಂಗಾಲತೆಯ
ತರುವಂತೆ, ನದಿಯ ಅಲೆಗಳ ನೂರು ಏರಿನಲಿ
ಶಶಿಗಿರಣ ಮಿಂಚಾಯ್ತು! ಕನ್ನಡಿಯು ಒಡೆದಿರಲು
ಹೃದಯವೇ ಬಿರಿದಂತೆ ನನಗಾಯ್ತು! ಅದನರಿತೊ
ಏನೋ, ಅಂತು, ಜತೆಗಾತಿ ನಸುನಕ್ಕು, ತುಟಿಯ
ಓರಯಿಸಿ ಸಂತವಿಸೆ ಪೇಳಿದಳು — "ನಿಮ್ಮೊಲವ
ಕುರುಹು ಈ ಕನ್ನಡಿ. ಅದು ಒಡೆದು ಚೂರಾಯ್ತು!
ಆದರದು ಒಂದಲ್ಲ, ನೂರು ಬಿಂಬಗಳ ನೆಲೆ!
ಅಂತೆ ನಾ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನ ಬಿಟ್ಟಿರಲು,
ಹೃದಯವೇ ವಿರಹದಲಿ ಸಿಡಿದು ನೂರಾಗಿರಲು,
ನೂರು ಬಗೆಯುಲಿ, ನೂರು ಹಾಡುಗಳ ರೂಪದಲಿ,
ನನ್ನ ಪ್ರತೀಕವನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು
ಬಿಟ್ಟಂತ ಸೋಗಿನಲಿ, ನಾನೆ ನಿಮ್ಮವಳಾದೆ!
ಒಂದು ನಾನಾದವಳು, ನೂರು ನಾದದ ನೆಲೆಯ
ಸ್ಥಾಯಿಯಲಿ ಉಳಿವಾದೆ. ನಾನು ನಿಮ್ಮೊಲವಹುದು
ಹೆಣ್ತನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ!" — ಅವಳ ಮಾತಿಗೆ ನಾನು
ಮರುಳಾದೆ; ಆದರೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ, ಕೇಳಿದೆನು:
"ಇನ್ನು ನಾ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡಲಾರೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ.
ಯುಗ ಕಳೆವವರೆಗೆನ್ನ ಜತೆಯೊಳಗೆ ಇರಬೇಕು,
ಇಲ್ಲದಿರೆ ಬಾಳ್ವೆಯಿದು ಸಾವಿಗಿಂತಲು ಕೀಳು."

ಅದ ಕೇಳಿ, ಮುಸಿ ಮುಸಿದು ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದಳವಳು.
" ನಿಮ್ಮೊಲವ ಮಿತಿಯೇನು ಒಂದೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಾಕೆ ?
ಅದರ ಮಿತಿ ಜಗದ ಮಿತಿ, ಕಲ್ಪನೆಯ ಮಿತಿಯುನೂ
ಮೀರಿ ಅದರಾಡಳಿತ ; ಅಂತಹಾ ಒಲವಿನಲಿ
ಜಗದೆಲ್ಲವನು ಬಾಚಿ ತಬ್ಬಿ ತನ್ನೊಳಗಿಡುವ
ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಅದು ಮರೆತು, ಯಾವುದೋ ಅರೆಗನಸು
ಮರೆಯಾಗೆ, ಅದಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ ಕುಳ್ಳಿಹರೆ
ಆಯಿತೇ ? ನಾನು ಬಗೆ ಬಗೆ ರೂಪ ಧರಿಸುವೆನು,
ಬಗೆ ಬಗೆಯು ರೀತಿಯಲಿ ಬಂದೇನು, ಹೋದೇನು !
ವಿಧ ವಿಧದ ಸೃಷ್ಟಿಯನು ಕಲ್ಪಿಸುವೆ-ಕೊಂದೇನು !
ನನಗೆ ಯಾವ ಬಗೆ ಬಂಧನದ ತೊಡಕೂ ಇಲ್ಲ.
ಅದಕಾಗಿ ಹಿಂದೊಂದು ಹೆಣ್ಣಿನಾಕೃತಿ ಧರಿಸಿ
ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದೆನ್ನ ಮೋಡಿಯನು ಹಾಕಿದ್ದೆ ;
ಆ ಗುಂಗಿನಲಿ ನೀವು ಗೀತಗಳ ಹಾಡಿದಿರಿ.
ಇಂದು ವಿರಹದ ರೂಪ ತಾಳಿಬಂದೆನು ; ಮುಂದೆ
ಬೇರೊಂದು ಬಿಂಬ ಪಡೆದು ಬಂದೇನು, ಬಳಿಯಲಿ
ನಿಂದೇನು."

ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯಲವಳು ಮಾಯವಾದಳು.
ಪಕ್ಕದಲಿ ಬೊಗಸೆಗಣ್ಣಿನ ಚೆಲುವೆ, ಹೊಸ ಹರಯ
ಕೊಟ್ಟ ಅಚ್ಚರಿಯ ಬಿಚ್ಚುಗಣ್ಣವಳು, ಪಿಳಿ ಪಿಳಿ
ನನ್ನನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ ನಗುತಿರಲು, ಯಾರಿವಳು
ಎಂದುಕೊಂಡೆನು ಮನದಿ. " ಹೆಣ್ತನದ ಪ್ರತೀಕ,
ಒಲವು ಪಡೆಯುವ ನೂರು ರೂಪದಲೊಂದು —
ನಾನಿಂದು ಈ ರೂಪವಾಂತು ನಿಂದೆ "—ಕಂಗಳು
ನಕ್ಕುವಾಕೆಯವು; ಮನ ನಕ್ಕಿತು ; ನೀರು ನಕ್ಕಂತಾಯ್ತು ;
ಜೀವ ನಗೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದಂತಾಯ್ತು ; ಕಾವ್ಯ
ಉಕ್ಕಿ ಹರಿದಂತಾಯ್ತು. ಲಹರಿಲಹರಿಗಳಲ್ಲಿ,

ಚಂದ್ರ ಚೂರಾದ ಅಲೆಗಳಮೃತವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ
ನನ್ನೆಲ್ಲ ಕನಸುಗಳೂ ಕುಣಿದುವು. ಕೆಳಗುರುಳಿ
ಚೂರಾದ ಕನ್ನಡಿಯ ನೂರುಗಳಲೂ ನೂರು
ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಚಿತ್ರ ಜತೆ ಕಂಡುವು. ಉಮ್ಮಳಿಸಿ
ಭಾವ ಬಿಚ್ಚಿತು. ಕನಸು ಒಡೆಯಿತು. ಕಣ್ಣು
ಬೆಚ್ಚಿ ಜಗಕಿಳಿಯಿತು. ಆಕಾಶವನು ಹರಿದು
ಅದರಿಂದ ಇಣುಕಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಲರವಿ!

ಉಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ, ಮೈಸೂರು

ಈ ವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳು

ರಕ್ತತರ್ಪಣ	ತ. ರಾ. ಸು.	೧	೮	೦
ಪಯಣದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ	ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ	೧	೧೨	೦
ಕಣ್ಣೀರು	ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ	೧	೧೨	೦
ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ	ಅರ್ಚಿಕ ವೆಂಕಟೇಶ	೩	೦	೦
ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮನೆ	ಎಂ. ನರೇಂದ್ರಬಾಬು	೨	೦	೦
ಕನಸಿನ ಮನೆ	ವಿ. ಎಂ. ಇನಾಂದಾರ	೩	೦	೦
ಶಂಖವಾದ್ಯ	ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿ	೧	೧೨	೦
ತತ್ವಜೀವಿ	ಎನ್. ಸೂರಪ್ಪ	೧	೧೨	೦

ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ

ಹೇಮಾವತಿ — ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಯ್ಯಂಗಾರ್

ಬಿಡಿಮುತ್ತುಗಳು

ಮೂರಾಬಟ್ಟೆ ಕಾದಂಬರಿ	ವಿ. ಎಂ. ಇನಾಂದಾರ	೩	೧೫	೦
ಅಗ್ನಿಕನ್ಯೆ (ಎರಡನೆ ಆವೃತ್ತಿ)	ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ	೨	೦	೦
ಕಾರಂತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ವಿಮರ್ಶೆಗ್ರಂಥ	ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ	೨	೦	೦
ಉಷಾ ಸ್ವಪ್ನ ಗೀತಗಳ ಸಂಗ್ರಹ	,,	೧	೦	೦

ಮುತ್ತು ಹವಳ

ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಗ್ರಹ (ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬರಹಗಾರರಿಂದ

ಬಿಡಿಮುತ್ತುಗಳು ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ಮುಕ್ಕಾಲು ಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆಯುವುವು.

ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಪ್ರತ್ಯೇಕ.

ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು

೧. ಆಧುನಿಕ ಚೀನಾ

೨. ದತ್ತಾ [ಶರತ್ಕಾದಂಬರಿ]

೩. ನಿಷ್ಕೃತಿ [,,]

೪. ಸ್ವಾಮಿ [,,]

೫. ಪಯಣದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ [ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾದಂಬರಿ]

೬. ಮುರುಕು ಮಂಟಪ [ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾದಂಬರಿ]

೭. ಬಾಡದ ಹೂವು [ಗೀತಗಳ ಸಂಕಲನ]

೮. ಉಷಾ ಸ್ವಪ್ನ [,,]

೯. ಬೆಳುದಿಂಗಳ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ [ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು]

೧೦. ಕಾರಂತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು]

ಬರಲಿವೆ

ಆಲದ ಹೂವು [ಕಾಲೇಜು ಗೆಳೆತನದ ಕಾದಂಬರಿ]

ಜಯಂತಿ [ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ]

ಮೈಥಿಲಿ [ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು]

ಮುತ್ತು-ಹವಳ [ಸಂಪಾದಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು]

ಚೆಲ್ಕ್ಯಾಷ್ [ಗಾರ್ಕಿಯ ಕತೆಗಳು]

ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ [ನಾಟಕ]